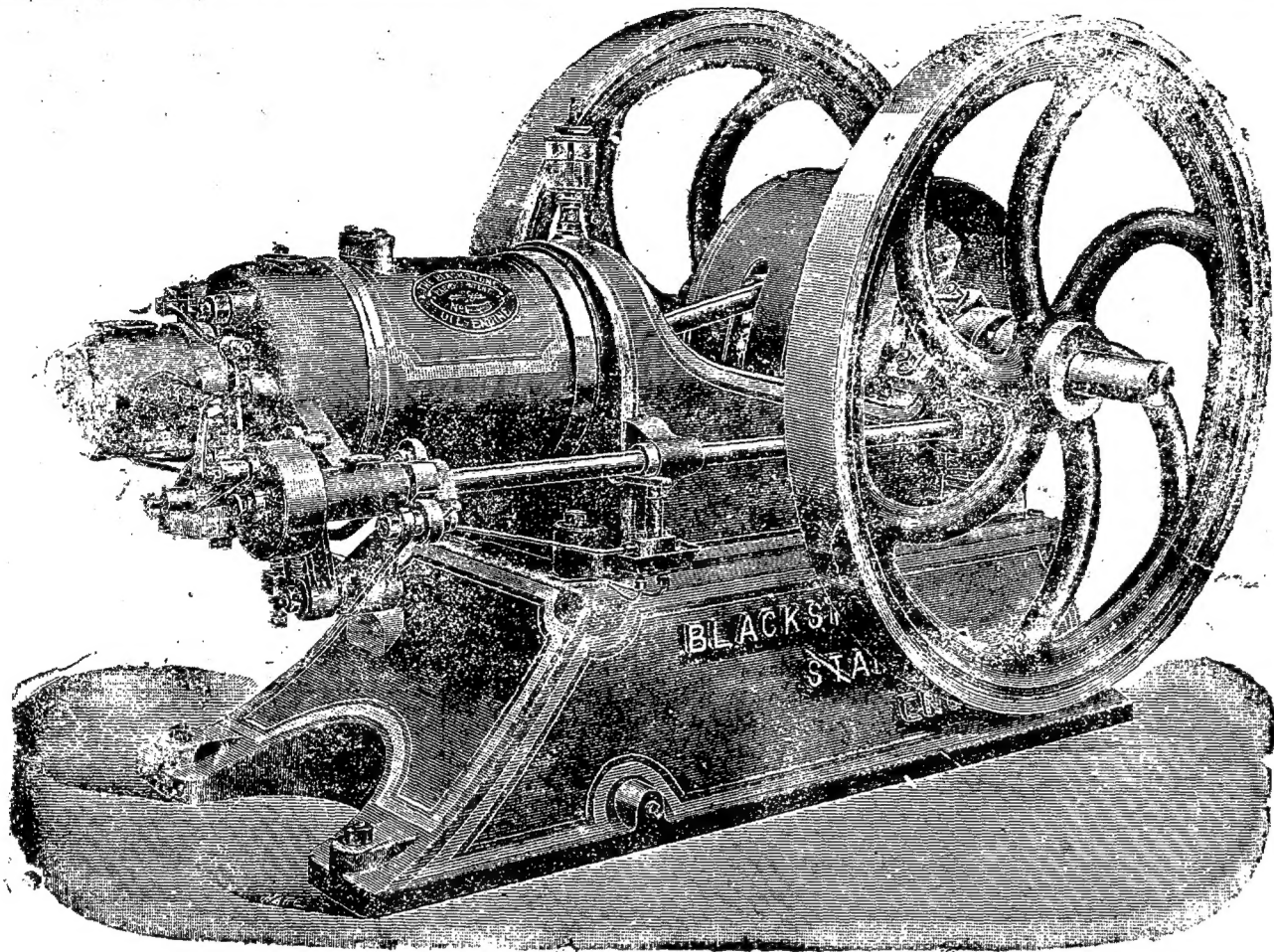

309914

పతి దినము వకటింవఁబడును

Vol. 7. { చెన్న పట్టణము 1920 వ సం॥రం అక్టోబరు నెల 16 తేది శనివారము } No. 164
 పంపుట. 2 { కాది నా మ సం వ త్స ర ఆ శ్వీ జ మా న శు ధ్ధ వం చ మి. } సంచిక ౧౬౪

బ్లాకు స్టోను ఆయిల్ ఇంజనులు.

కొరతవాయిలు, క్రూడు ఆయిలు మున్నగు చమురుల నుపయోగించి పనిచేయునట్లు తయారు చేయబడినవి.

ఈ రాజధానిలో అనేకమైన బ్లాకు స్టోను ఇంజనులు పనిచేయుచున్నవి. యజమానులతో జూచి తృప్తినిచ్చిరి. పూర్తియైన వివరములకును ధరలకును నేడే మాకు వ్రాయుడు.

సోలు విజిల్లు:

మార్షలు నన్న డి కో., (ఇండియా) లిమిటెడ్,

1803

ఇంజనీయర్లు

నెం. 9, సెకండులైను బీచ్, మద్రాసు.

బొంబాయి, బెజవాడ, లాశోరు, రంజాపూరు.

గొప్ప పట్టు వర్తకశాల.

నెం. 9, 10, 11,

రటన్ జిజార్ రోడ్,

మదరాసు.

చల్లారాం

గైయాన్ చందుగారి

పట్టు పాయింట్,

పట్టు పర్మింగులు,

పట్టు కోటింగులు,

పట్టు చీరలు,

పట్టు దోవతులు,

పట్టు రిబ్బన్లు,

పట్టు శాటిన్లు,

పట్టు చేరుమాట్లు,

పట్టు డైయిలు,

పట్టు క్రీపులు

వాణ్యమునకును, ధరలకును

25 సం॥లకు పైగానే

ప్రఖ్యాతి గడించినది.

దయచేసి గవనింపుడు.

జేరములేదు. ఒకేమాట

ఒకే క్రమమైన ధర

1890 వ సం॥రమున స్థాపితము.

టెలిఫోను నెం 776

మీ వైద్యునికి

ప్రైవేట్ సోజను అను దివ్యోషధము

అతిమూలమునకు పేరుపోయిన ధని నెలి యాను. ఇది మిక్కిలి శాస్త్రోక్తముగా తయారు చేయబడినందున ఈవ్యాధిగలవారికి మంచిగుణము నిచ్చును, మీ వైద్యుని సలహా ఆధారము.

అన్ని మందులమార్పులలో దొరకును.

మీ వైద్యునికి

హోరోటోనును (2140)

గురించి బాగుగా తెలియును. లెక్కలేని వురు ములు, స్త్రీలు అబ్బగర్తచే పోగొట్టుకొనిన జల మును శీఘ్రముననే పొందివచ్చును. తిక్కక దీనిని వాడుడు.

పతి మందులమార్పులలో ఇది వెలకు దొరకును.

G. W. Carnrick Co., NEWYORK.

టి. సి. యాన్.

710

పరిమళానంద నన్యము.

జల డబ్బ 1.5 ఈ 0.4-0 టి. సి. డబ్బ ఈ 0.3-0

12 డబ్బిలకు ఈ 2.3-0 ,, ,, 0.3-0

మేలైన మద్రాసు సాదానన్యము.

జల 1 కేసె (24 ఈ) 0.14-0, టి. సి. డబ్బ 0.5-0

జల 1 కేసె (24 ఈ) 0.14-0, టి. సి. డబ్బ 1.0-0

టి. సి. నాగలింగప్ప అండు కంపెనీ,

4 కింగ్స్ క్రాస్ రోడ్, పొన్నపేట పోస్టు మద్రాసు.

ఆమృతాంజనం దీనివారి కోష ధాలయమునందు ఆమృతాంజనం, తామరలైలము, మోహినిలైలము, దంతమార్పము మొదలగు ముఖ్యోషధములే గాక, ఇతరము లగు మందులు కూడ అనేకము లున్నవి. కావలసినవారు కేటలాగును తెప్పించి చూడవచ్చును. కేటలాగునకు వ్రాసినచో తక్షణం పంపెదము.

(579)

లోక ప్రసిద్ధమైన సాలామిసిరి మురబ్బా (1979)

1000 మాసాల బహుమాన మియ్యబడును.

మీరు బలహీనులుగా నున్నారా? అయితే డి. మన్నాలల్ గారిచే రయార చేయబడిన లోక ప్రసిద్ధమైన సాలామిసిరి మురబ్బాను సేవించండి. దీనిని సేవించిన యెడల ఖాతువునీ, రక్తపునీ, విశేష బలము, ఆకలియెక్కువ పెంపైనవి కలుగును. శిశువు స్థితియు, భాతువు మూత్రముతో కలిసిపోవుట, నీరసము, బహు మాత్రాభ్యాధి మొదలగునవి మానును. దీనివలన నునిగుణము పొందిన అనేకులు రంగోప, పిహంగ, సింగపూర్, సిలోన్, ఆఫ్రికా, కలకత్తా, బొంబాయి, మదరాస్ ఈ ప్రాంతములనుండి బహుమానపత్రికలు విశేషముగా పంపియ్యవారు. కానుకనకాదు అరణ్యప్రాంతములను బంపినవో, బహుమానపత్రికల కాపీ వంపుచున్నవో, అట్టి బహుత్తు మన రుజువుపరచువారికి వై కనుకలమియ్యంబు బహుమానము ఇయ్యబడును. అట్లు నిరాశరీరింపవో శోభ్యములుగా పొందవచ్చును. సార్వజనుకు కొనుగడు 'డి. మన్నాలల్' అనియందుకు చూడ నీసిగోసరతము.

బహుమానపత్రిక పార్కులలోగూడ నుపయోగము. వీరియందు కావలసినవన్నియు.

15 కులాం దబ్బీ నెల రూ. 2-0-0. తపాల ఖర్చులు 1-3 0-8-0, 2-3 0-12-0.

డి. మన్నాలల్, డిల్లీ వెడ్డులు, సాలామిసిరి మురబ్బా డిపో, బెంగళూరు సిటీ.
D. Mannalal, Salamisri Depot, Bangalore City.

కేశవకాంత్ తలనూనె (వైట్ ఆయిల్ ఇందులో కలుపుటలేదు.)

(కక్కరము మార్కెట్టులోయుండు వాటి కన్నీటికంటెకు చాకయైనది. మంచి వాడుకగలది (దీనియొక్క గుణాతిశయములకు మెచ్చి గ్యాలియర్ ప్రదర్శనములో ఒక యోగ్యతాపత్రమును మైసూరు ప్రదర్శనములో ఒక ప్రాంతావతరమును కమిటీవారు ఇచ్చి యున్నారు.) కేశవకాంత్ తలనూనె ప్రత్యేకముగా శ్రేష్ఠమైన చెట్లకాయల నూనెతోను పరిమళమైన పువ్వులను నుండియు తయారచేయబడినది. ఇది అన్ని తెగల జనులకును తగినది. తలవెండ్రుక లూడిపోవుటను నివేది పెండుకలు మృదువుగాను నల్లగాను పెరుగునట్లు చేయును. ఇవన్నియు గాక కేశవ కాంత్ తలనూనె బహుదనందుండు తలనూనె లన్నిటి కంటెను మిక్కిలి చవుకయైనది. మలయు బీదలకు భాగ్యవంతులకు తగినది.

కేశవకాంత్ తలనూనెలో మెదడునకు చెరుపు చేయునట్టి వైట్ ఆయిల్ కలిపినదిని రుజువుచేయువారికి రూ. 1000 లు ఇవాడుగా నియ్యబడును. ఒకసారి తెప్పించి చూచిన మీకే తెలియును. ప్యాకింగు పోస్టు ఖర్చులు కలసి 1 బుడ్డి నెల రూ. 0-15-0. ముఖ్యమనింపు:— కేశవకాంత్ తలనూనె బుడ్డినీటిలోను బహుమతి టిక్కెట్టులందును.

The Keshav Perfumery Works,
Proprietors:—Dwarkanadas Jagamohandas & Co.,
Sole Agents:—Muljibhoy Harishchandrarao & Co.,
147, Abdul Rahiman Street, Bombay, No. 3.
Sub-Agents For Madras Presidency & the Island of Ceylon
The Indo-British Trading Corporation No. 65 Appollo Street, Fort, Bombay.

మిక్కిలి వృద్ధులకును యింతయో వేరేమానము పెరుగునకు చుంజుకలగుటకు వీలు చేయుచు వలయునను భూతకర్త హేతువులను తలవెండ్రుకలకు పరిమళము గల నిగనిగొడుచుచుండుటకు ప్రతిష్ఠియును వీరిపుణ్యమును బాల్కుముగా

కామినియా ఆయిలు (రబ్బరు)

తలవెండ్రుకలకు నూతన సౌందర్యమును కలిపించి వాటిని బాగుగా పెంచుటకు తగిన కత్తి నీ తలనూనెయందు కలదు. ముందు సోగొట్టును. తిరిగియెట్టి నల్లు ముట్టి పెండ్లకలను నిర్మియు. మెదడునకు చాలవృద్ధులకును కలిపించును. వది మెంప నుండుటకు కండ్లకు కలుగు మోతనెయ్యమును సోగొట్టి నూతన కాంత్తిని కలిపించును.

కామినియా ఆయిలు తలనూనె లన్నిటిలోను శ్రేష్ఠమైనది. ప్రయోజన పుణ్యము లనెడు పెట్టుమందికి మనోహరము మెనదింపదది.

కేడు దీని నుపయోగించుచుండును.

నెల బుడ్డి 1-0-0 ని. డి. ప్యాక్ 0-10-0 అవకాశము.
 మూడుబుడ్డి 2-10-0 ని. డి. ప్యాక్ 0-12-0 అవకాశము.

కాకతీ కంపెనీ:
 ఆంధ్రప్రదేశ్ లోని ముగ్గుర గ్రామం లోను తెలంగాణ కంటెనర్,
 D 126 W 130) 135, బామ్మచేరు, బొంబాయి.

(536) **సర్వవృద్ధిక విష నంజీవిని (రబ్బరు)**

గుణములేదని రుజువు చేయువారలకు రూ. 100 ఇవకాం.

కెక్కి యెచ్చువారు - విశేష నరదురు, నునిమాతనితోను - గొనుడి పెంపు
 యంతకులయు మందు-కొక్క-యింటను, నునిమాతని పెన్ని-దినములున్న
 ఎలక సాములు శ్రేష్ఠ వక్తలు - వివిధైనను పీకనక
 గలగల పోగుడు మందుల తెట్టుడు - గాంతు లెంతయు నూతనముగా
 భక్తికి మన మెప్పుడైనను - బర్హైన మహానాథం
 యెలగు గంటిపె యెట్టి వంతును - బూని స్త్రోతము నేయరే.

ఇది ప్రతిగుణుంబునుండు దుండవలసిన మహోద్దామము. ఆంగ్ల, యూరప్, పర్షియన్, చీన, జపానీస్, బొగ్గ, గాంతులను యెచ్చుచి. ఎన్నిదినములు యింపినను ముండు నుండును మాటదు. తేలునకు మార్కెటుగాక ఎలక, కుక్క, పాము, బట్టి మొదలగు విషజంతువుల కాములకు నుకరయోగపడవచ్చును. ఒకసారి పరీక్షించును.

నెల బుడ్డి 1-3 0-3-0. పోస్టేజి 0-3-0; ఒకసారి 2 ప్యాక్లు తెప్పించుకొనువారికి పోస్టేజి ఇవకాం. 1 డబ్బా ప్యాక్లు నెల 5-0-0 పోస్టేజి లేదు.

విద్యానామా:—ధనలక్ష్మి కంపెనీ, వెంకటేశ మేస్త్రి వీధి, మదరాసు. ఈ.

పాశ్చాత్య వెంకటాచలవంశీకుల ఆయుర్వేదీయ సిద్ధాంతముగా లోకానుయవార కస్తూరిమాత్రలవలె

సర్వోత్తమ గుణముగలది సిద్ధాంతముగా లోకానికి తమ భారతముగా నెత్తురచ్చును. వీటిలో ఆయుర్వేదమునకు యే కస్తూరి వేరేతెలు గావున అత్యుత్తమ పుష్టిని కలుపు ముఖ్యముగా నీ ముఖ్యముగా ప్రతిష్ఠించుటకు నుండునను శక్తి సేవించవచ్చును. ఈ మూత్రము తి నుండి రే వర ము రంజులముతో గాన తేక పట్టి వోటితో గాని ప్రతిదినము ఉపయోగించుచు వచ్చున విషయ మందము ఆయుర్వేదము, ముఖ్యము చతి యెలలది. బర్హము, బర్హము మరలెయ్యబర్హము, కేశము, కేశము, దబ్బ, కటికము, కుంజుల మెచ్చి బలహీనత, ఇక నూ ఎంబా, ప్లేసు, కలకా, మున్నగు ఇంకా అనేకభాగ్యము లకు వర్ధిల్లకు చాకవచ్చును. ఇట్లుగలిగిన వేక ఉపయోగించిన తరువాత నునిచ్చును. ఒకసారి నూనెనుపయోగించిన నునిచ్చు నుండు, క్షాపారములు, ఉపాధ్యాయులు, విద్యార్థులు మొదల ముద ఈ మూత్రము నుండి నునిచ్చును పొగడుచు న్నారు. 250 మాత్రము గల సీసా 1-3 నెల రూ. 0-4-0 250 సీసా మొదలు అయిపోయెదలకు సోగొట్టి 0-6-0 500 సీసా 6 సీసాలను తెప్పించిన పోస్టేజి లేదు 1-10-0 12 సీసాలు " " 2-10-0 25 సీసాలు " " 5-10-0

అన్ని చూడవలయునను దొరతము.

శ్రీ శీతారామవైద్యశాల
 (301-594) మదరాసు
 కంటివిద్యానామా:— "వెంకటేశ" మదరాసు

ఇంద్రజాల మహేంద్రజాలము

ఈ అపూర్వ గ్రంథములో ఇంద్రుని గారవి, మోక్షము, భూతలభము, ఇంద్రుని ఇంద్రజాలము, ముఖ్యతాత్తము, భూతలభము, ఇంద్రుని, అమోఘము, అమోఘము, నిట్టచేత తనూ మును వివిధ విశేషవిద్యలు గలవు. ఇంతగాక మనుష్యుల మాయముచేయుట, నూనెచెట్టును పుట్టించుట, కేశముల నూనెయనుట, కేశములను తలవాయచేత మూలకాచించుట, భూమిపై గలములెత్తున గాతలో మనుష్యుని నిరాధారముగా నిట్టుట మొదలగు వివిధములు అనేకములున్నవి. ఈ గ్రంథము చదివిన అర్హులైనవారు మేటికే పంపగలగలిగి గ్యాలరంటి యిచ్చుచున్నాను. దీని నెల 4-0-0 మాత్రము. (2112) 688

డి. ఆర్. జనార్దనం బామయ్య, బెంగళూరు, నునిమాతని కిల్లా

శ్రీ బాలగంగాధర తిలకుగారి

(547) నెక్యూరటీ సేను (1437)
స్వరాజ్య ఉపన్యాసములు
 ప్రతి 1-3 రూ 0-14-0.
వందిత మదనమోహన మాతవ్య గారి జీవితము, వంశాబు అల్లరి
 ప్రతి 1-3 రూ 0-8-0.
 వావిళ్ల రామస్వామిశాస్త్రిలు అండ్ సన్స్,
 292, ఎస్టేట్, చెన్నపురి. ఈ.
 కంటి అచ్చు:—వావిళ్ల, మదరాసు.

రతిరాజవీర్యవృద్ధిచూరము

వేదియైన వేదాంతముగలవారికి యిది పెంకుగే నేను కాంత్తి చేయును కలగగేయును. రత్నమును శుభ్రముచి నీ ములకు కలుపుకొనుట, కేశమునకు బలమును కాంత్తియ నుచ్చును. శ్రీ పుణ్యములకు అత్యుత్తమముగల అను అలా భావములు కలిగించి దాంధ్రపుష్పములను నమమాప్తి బహు సందమనందుండు పరమహంసగీతయ యిదియే. ఈ రాజామ్యమును సేవించిన వృద్ధాప్యమునకును, నిర్మలమునకు, వీర్య పృష్టిని, యావనమునకును, శుభానందాన్ని, అమృతవృష్టి కలిగించుటయొక్క పుణ్యపుణ్యము మోపుంచును. దబ్బి 1-4 రూ 2 ని. డి. ప్యాక్ 4 రూ. (దిన 2288 నాన 114 ని. ఆర్. జనార్దనం బామయ్య, బెంగళూరు, నునిమాతని కిల్లా

రౌ ద్రిసం||రం ఆశ్వీజ, శు ౫, శనివారము

జాతీయగీతము

[అసంతపంతుల రామలింగస్వామి గారు]

హేదేశమాతా !

పావమునిజాతా !

అంబరమందలిత మహాన్నతాగభివీతా !

జంబీరరసాల సాల సకల రిరుసుకీతా !

హేదేశమాతా !

దుగ్ధమరందప్రభుల్య తుందిలవ్రాతా !

స్నిగ్ధసదీ కీకరకణిక్త నీతవాతా !

హేదేశమాతా !

మంజులతరవర్ణ కమన మధుర రతనీగీతా !

తుంజలతామసుమాసవ ఘూర్ణితాళిపోతా !

హేదేశమాతా !

ఆలోచన స్వర్ణసస్యాక్రకప్రభాతా !

నీలాంబరవిలసిత కనిర్యుభిద్యోతా !

హేదేశమాతా !

సతీరత్నవికతాశ్రిత ! స్వప్నచయపరీతా !

సతతరాజభక్తియుక్త జనరమ్యచరీతా !

హేదేశమాతా !

తత త్రింశతోఽటి ముతనుతాద్యచరిత్రాతా !

తుతలసకలదేశరాజ్ఞీ ! కుందయశఃఖ్యాతా !

హేదేశమాతా !

పతితజనోద్ధాణి ! నవరత్ననోపేతా !

మతజితజగదభిమత తత మహితచరిత్రమాతా !

హేదేశమాతా !

శతసహస్రజన్మ భవచ్ఛరణ దాస్యనీతా

యతీవన వరదాభకః హైందవజనమాతా !

హేదేశమాతా !

పావమునిజాతా !

లోకానుభవము.

[ప్రగడ సూర్యనారాయణరావుగారు.]

జగముకపుస్తకం; బలటబాలగనున్నవి పాఠముల పఠం పగ; నెనరెన్ని జెప్పినను వ్రాసిన నందున నేర్పినట్లులే. ముగతికిఁబ్రోవ దుర్బుతికి జోప్నముగ నున్నదనందె, ఎవ్వఁడే పదిదినిజూచునో యెలులపట్టుచునుండును వైకినీశ్వరా. అనుకొనినట్లు లభ్యమయినపు నందుం ప్రయోజనం దనం చనుకొను; నివృల్లంబయిననయ్యది దైవముమీదమోపెడిక; గనుపడదేలవైవముటం గల్గినవేళల గానినాళ్లటల్; గనుపడునయ్య స్నేహితుడేగాక వివత్తుల నయ్యడిశ్వరా. వాడునువీడువచ్చునని వచ్చినదాకను గూరుచున్న నే వాడును సాగ దేవనియు; నమ్మి స్వకార్యముగా దలంచి నె న్నాడక వైవమేకలడటంచు త్రిశుద్ధిగఁజేసినవై యే వాడనుఁగార్వసిద్ధియగు వమ్మగునే నిను నమ్మ నీశ్వరా. అనుకొనరానికార్య మెదియైన నొనర్చుగఁబోవునప్పుడే మనుజునకైన దొల్లాలత మానసమందున నేదో మాడదా పనియనిచెప్పు దేవునిదిపట్టది; దానిసత్త్రిమించి చే సినయెడ నొక్కమాటుమటిచెప్పదదేపరమార్థయీశ్వరా. సునిశితమైనక త్రింగని సాంప్రచెడన్ కొఱగాని వస్తువున్ దునువక్రమక్రమంబుగఁజనున్ గలవాడి యశేవ, మంతనా పనియదిసేయఁబోదు; మరిపల్లరుమారిననైన వాడి యే గనుపడఁబోవదట్టియె జ్ఞానము; ధర్మనియంత ఈశ్వరా. మనుజునకొక్కబుద్ధి; యదియార్చుగఁబ్రవృత్తరంబుఁగాదు; పా గ్గనమనందె యేర్పడును కాగలవానికి మూలబిజముల్ తనదు వివేకగుంపదల దాని మఱియుగ నెంచుప్రాజ్ఞ డెం తని సవరించుచున్న మొదలంటనకంపదు నెవమీశ్వరా.

వక్రత్వము

[మైసముపాటి హనుమంతరావుగారు]

భగవంతుఁ దనంతకోటిజీవరాసుల నృప్తించి యందు మాఃపుని ప్రేమగఁ జేసెను. తదగ్రత్యయము నూచనగ జ్ఞాన మజుటము నాత్మికఁ బ్రసాదించెను. ఆ జ్ఞానసాధనము మారగఁ గొని మానవుఁడుకల్పించినకోటులన-జ్ఞానసాధనవిహీనములగు జీవకోటులన-పారతంత్ర్యవరాఱులగు జీవకోటులన-ఉన్న తాధికారి యాశ్రయము నపేక్షించి వేదీయింపు నియ్యధికార కర్మమునటి జీవకోటులన- స్వాధికారశ్రేయ్యక్రమము లోనికి దీసికొని యవిభజితములకు నాయాపరిధికుఁబు దగిన చందమున నామాడల నొ సఁగి జీవయాత్రానిర్వహణధురీణముగఁ జేసెనట్లుయేగాక తత్సాహాయ్యునంత త్రిదే స్వయంజీవయాత్రానిర్వహణము నహితము నుగముగ నొన రించుకొనుచున్నాడు. అట్టి తదితరజీవకోటులను బాలకరణ దమస్వాతంత్ర్యహీనతకుఁగోఁక మానవాధారమువై గౌరవ భారమును వహించియున్నది. మాఃపుడు పశువత్సాదీజీవవర్ణమునకు నామకరణాదు లొనర్చి నని చెప్పియుంటిమి. తన్నామనిర్వచనజ్ఞానమును దన తనయులకు లేదా బంధుయిత్రాదులకు లేదా తన కంఠియులకు లేదా తనతోఁడిత్రుతిమానవునకు గలిగించుట యాతనవిధియైయు న్నది. అట్టికార్యనిర్వహణముఁబు-మొదల జీవకోటులలో గొన నపకంఠః జ్ఞానసాధనమోతె నివృద్ధు నొకసాధన మావశ్య కమైనది. ఆసాధనము తెలియరా వానివలని ప్రయోజన మెంత మాత్రమో వివక్షించుటయే ప్రస్తుత వ్యాసమునందు విచారణీ యాంశము. వస్తువుల గుణరూపనిరూపణకు సాధనములు మూడు. అందు మొదటిది వస్తుప్రదర్శనము. అనగా వేస్తువునుగుఱించి తెలిసికొనకలయునో దానిని బ్రత్యక్షముగాఁ జూతుట. రెండ వది గుణరూపకథనము- అనగా మాటాడుటని దర్శనరూ పాదుల నాబూలముగా నిర్వచించుట. మూడవది ప్రాత మూలక మగు నిర్వచనము. ఈసాధనశ్రయముతో నెయ్యది ప్రపంచమున కెట్లవక్ర ప్రయోజనకారియో యూహించును. ప్రస్తుతదర్శనము ఆద్యకథనమునందుఁ బ్రయోజనకారి. అనేకవస్తువు లాయా యుగములందును నూతనముగ నుత్పత్తి యగుచుండును. అది యుత్పత్తి యి న కాల మున- అనగా తదవస్తువంత్ర తో క మునఁ బూర్ణము గఁ బ్రచారముతోనికి రాక పూర్వము- వస్తుప్రదర్శనమే మాఖ్యసాధనము. తదితరములు కేవలము నిరదయోగ ములు. ధూమకేటము నిర్మింకఁబడినదనములతో వస్తువుప్రత్యక్షముగ లేక యెన్ని దానిని గఱించి చెప్పిన నేమి బోధకదఁ గలదు ? ఆత్మింత్రకచారము కలిగియున్న యివ్వు దా ధూమ కేటమునుగుఱించి చెప్పదఁచినచో ధూమకేటము నయత్తు మున లేయే మన తోడిమానవునకు దదవస్తు జ్ఞానమును నులభముగఁ గలిగింపవచ్చును. ఇట్లు కాలక్రమమున వస్తువునకుఁ బ్రచారము వచ్చుకొనితదవస్తుప్రదర్శనకార్యకర తగ్గుచుం దును. కాని యీసాధనము దక్కినరెండికిఁగూడ నావశ్యకమే. ఇంక రెండవది గుణరూపకథనము. ధూమకేటమును గుఱించి యొకరికి జెప్పకలసివచ్చు ననుకొందము. అట్టియెడ ధూమకేట ముం గొనికచ్చి యెడుట నిలిపినమాత్రమున నేమిప్రయోజనము? దానిని గుఱించి " యదియొకబండి. దీనినిగుట్టుములు మొదలైన మృగములు లాగ నవనము లేదు. ఆదిక క్తి దీనియందు పని చేయును " అని యూహింపముగ నపకంఠింపిన నే యధూమ కేటమును గూర్చి వివక్షముగఁ జెలియఁగలదు. లేవన్న- గేవలకస్తుప్రదర్శనమాత్రమున-నిరయోగకటాకారము గలవస్తు వు అని యూహించుకొనుట మృతముతోఁ దదవస్తుజ్ఞానని

పాదనము సంపూర్ణియగును. ఇంక మూడవది ప్రాతమూలక గుణరూపనిరూపణము. ఇది ప్రపంచాద్యకథనమునందు ప్రాత మూలక మగు భావయే లేనందున నిది యదివారణీయము. కాని జ్ఞానాభివృద్ధి చాలనఱకుఁ గలిగిన యిక్కలమున నివృద్ధి దివ్య దుత్పత్తియై ప్రచారముతోనికి రానివస్తువులఁ దెలిసికొనకలసి వచ్చినప్పుడుగూడ కథనమునతేనే త్రాత్రయ నుకయొగించు ను. ధూమకేటమును గుఱించి తెలిసికొనకలెనన్న నొకధూమ కేటమును ముందుండుకొని తర్జుణ రూప చర త్రా దులు కలిగిన గ్రంథమును జదువుకొనిన దానిని గుఱించి కొంత తెలిసికొనవచ్చును. కాని కథనమంత ప్రయోజనకారి కానేరదు. ఇంక దీనివలనఁ గలుగు ప్రయోజనములందలి తారతమ్య తత్త్వమును నిమర్శింపకలసియున్నది. వై మూడు సాధనము లందును కథనము ప్రధానమయినది. ఇది తక్కిన రెండిని తోగొ నును. వస్తుప్రదర్శననయమునఁ గథనము లేనివే ప్రయోజన ము లేదని చెప్పియుంటిమి. ప్రదర్శనమునకు దోడు కథనము మూడ నున్నయెడల వస్తుజ్ఞానము పూర్ణముగఁ గలుగఁగలదు. అది లేనిచోఁ గలుగుజ్ఞాన మరగరా నైన నుండును. లేదా పూర్ణ ముగా లేకయే బోవచ్చును. ఒక గుడ్డనుజేట్టుయొకరెను లేక యొకస్వీచక్రకేటము లేక యొకవింతమృగమును గుఱించి చెప్పకలసివచ్చినప్పు డట్టికస్తువును బ్రత్యక్షముగా చూపక పూర్ణముగ గాకపోయినచ గొంతవరకయిన దదవస్తుజ్ఞానమును గలిగింపవచ్చును. కాని బొగ్గుపులుసువాయువు గంధక వాయువు మొదలగు వదార్థములను కేవలము దృష్టి కగోచరము లగు వదార్థములను యోహాహాయ్యమునకు నాయాశ్రయోగఫలి తముల (Exeperimental results) నవనకు గగిహింపఁ దగిన వదార్థములను గుఱించి చెప్పకలసి వచ్చినప్పుడు వస్తుప్ర దర్శనము కేవలము నిష్ప్రయోజనము. బొగ్గుపులుసువాయు వును కాచపాత్రయితోని కెక్కించి యిందు బొగ్గుపులుసు వాయువు కలదని చూపినంతమాత్రమున నేమి ప్రయోజనము? వాయువున్నప్పుడును లేవప్పుడును కాచపాత్ర యొక్కతీయ ననే యున్న కారణమునఁబ్రదర్శక మీసందర్భమున వర్ణనము నది. కావున బొగ్గుపులుసువాయువుతో నిండిన కాచపాత్ర మును చూచి "దీనిలో నిట్టివాయువు కలదు. ఇదికలదని నిరూ పించుట కిట్టి ప్రయోగములు చేసినట్లయిన- ఇట్టి యితరవా యువులను దీనితోఁ గలియునట్లు చేసినట్లయిన- నిట్టి ఫలిత ములు దృష్టి గోచరము లగున. దానివలన నీకాచపాత్రయం దిట్టివాయువు కలదని మనము తెలిసికొందుము. ఎక్కడ నిట్టి ప్రయోగములు చేసినప్పు డిట్టిఫలితములు కలుగును యచ్చట నిట్టి వాయువున్న దని తెలిసికొందుము. కావున ప్రపంచము బొగ్గుపులుసువాయువు నకు నొక వాయువు కలదనియు దానికి ఈ ప్రత్యేకగుణములు కలవన్న నూతనజ్ఞానమును సంపాదించు చున్నాము" అని యూహింపముగ నపకంఠింపినప్పుడే జ్ఞానము వగువానికి వస్తుతత్వ మలభదునుగాని లేనిచో నది నిర్భక్తము. కావున కథనవిహీనమగు వస్తుప్రదర్శన మంతప్రయోజనకారి కాదు. ఇంక ప్రాతమూలకమగు సాధనమునుగుఱించి విచారించును. కథనమే లేనిచో ప్రదర్శన మెంతప్రయోజనకారియో ప్రాతము సంప్రయోజనకారియే. ఇందు మొదటివాని సాయ మునఁ గొంతవరకయిన వస్తుతత్వమును సాధింపవగును గాని, రెండవ దానివలన నాభూతమును గ్రహింప సాధ్యము కాదు. కాని ప్రాతము సాయముగఁ గథన మున్నయెడల కథన నహిత ప్రదర్శనమునతేనే యదియుఁ బ్రయోజనకారి కాఁగలదు. కావున దీనివరకయఁ బరామర్శించి-చూడఁగా కథనమే వస్తు తత్వజ్ఞానమును గలిగించు మాఖ్యసాధన మనియుఁ దక్కినది దానికి నమాకాయలయు మెలుగుపెట్టు నుకరణములే కాని శక్తింత్రముగఁ బనిచేయు సాధనములు కావనియు వర్ణకమగు చున్నది. కావున నిరయందు తక్కిన రెండు సాధనముల మాట యెఱుంగి కథనమునుగుఱించిమాత్రమే తక్కింపకలసియున్నది. ఈ కథనమునకు "వక్రత్వము" వాగ్దోరణి యున్నది తర్వాత నామములు. ఇంకయుండు కథన మనుమాటకు బదు లేవదులే ప్రయోగింపఁబడును.

జంఘాలశాస్త్రి ఇట్లు పలికెను:-

అయ్యలారా! సామ్రాజ్యవాదమును గొందఱును నవిమర్శముగా జనుచున్నట్లు తోచుచున్నది. ఎన్నియో లేఖలు వచ్చుచున్నవి, ఇదిగో! ఒకపాతకుఁ డిట్లు వ్రాయుచున్నాఁడు. ఈ లేఖను జదివెదను.

“సాక్షికి నమస్కార పూర్వక విజ్ఞప్తి. మీసాక్షులను శ్రద్ధతో జనుచున్నాను. సంతోషించుచున్నాను. వానిలో యొక యెంత యైన నున్నది. ప్రపంచజ్ఞానప్రకటన మొత్తయైన నున్నది. వానిలో భావలేదు. అనగా పూర్వ గ్రంథకర్తల రచించిన గ్రంథములను జదివినందువలన గలిగిన పాండిత్య మేమియు వానియందు గనబడదు. ఉపన్యాసములకుఁ బురాణములం దుండియు, నితరగ్రంథములం దుండియుఁ బ్రమాణ వాక్యము లాధారములై యుండవలయును. నడుమ నడుమ సంస్కృతశ్లోకములు మీ ముఖ్యప్రాముఖ్యములకు బలపిడికొఱకుఁ బ్రవహించు చుండవలయును. అట్టి పాండిత్య ప్రకటనము మీ యుపన్యాసములలో లేకుండుటవలన సంతయుక్తిమంతము లయ్యును. సంత లోకజ్ఞాన సమృద్ధియు లయ్యును సమంజసముగ లేవు. ఇట్లు విన్నవింపు నుజన విధేయుఁడు”

నాయనలారా! ఉత్తరమును వింటిరా? అసత్య మాడఁగూడదని మీకు నేను జెప్పినంతమాత్రమునఁ జాలదా? అసత్య కథనమువలన నష్టములను జెప్పినంత మాత్రమున సరిపోదా? సత్యమువలన గలుగు నైహికాముష్మికలాభముల నుగ్గడించి నంతమాత్రమున మీకుఁ దృప్తి గలుగదా? అసత్యవాదులకు గలుగు నాపదలు చిన్న చిన్న కథలుగా మీకుపన్యాస మధ్యమున బోధించినంత మాత్రమున మీమనస్సుల కెక్కదా? “నా నృత్యమి వదెత్తి న్న నేదవాక్యమును నేను వదించినఁ గాని మీ కసత్యము దనాదరణము కలుగనే కలుగదా? ఆ శ్రుతివాక్యము నే ననినఁ గాని, మీరు వినినఁ గాని మీకు సత్యమందు దీక్ష కలుగనే కలుగదా? నేడములో నట్లు చెప్పబడినదనియే మీ రసత్యకథనపరాక్రమములై ప్రవర్తించుచున్నారా? నేడమందట్లే చెప్పబడినదో యోజంపనక్కఱలేదా? ఏవైనఁ గారణము లుండుటచేత నే నేదట్లు లెట్లు చెప్పియుండిరనురా? కాక నిష్కారణముగా నట్లు వారు కాసింది రని మీయభిప్రాయమా? సామాన్యబుద్ధియుక్తు లగు నాధునికులు చేసికొనిన కాసనములకే ప్రబలకారణము లుండఁగా బ్రహ్మశ్రుతులగు ప్రాచీనర్షులు చేసిన విధులకుఁ గారణము లుండవని మీరనఁగలదా? కారణము లుండితీరవలయును. ఆ కారణముల మంచిచెడ్డలు జూబలములు పూర్వకాలస్థి నేతములఁ బట్టియుఁ బ్రస్తుతకాలస్థి నేతములఁ బట్టియు శక్తివంతన లేకుండ నే నుపన్యసించుచుండఁగా నన్ను మీ రధిక్షేపించు రేలే! నా వాక్యములలో యొక యొక్కయులకు మీ కొప్పుదలయేనా? ప్రపంచజ్ఞాన మున్నందులకు మీ కంగీకారమేనా? ఏటువచ్చినను సంస్కృత వాక్యమును నేను బ్రమాణముగాఁ బ్రపంచించెదని మీరు నన్ను నిందించుచున్నారా? అందువలన నుపన్యాసము లనమంజసము లని యనుటకు సాహసించుచున్నారా? ఇది యేటి న్యాయము! సంస్కృతవాక్య మేల చెప్పవలయును? చెప్పకుండవలయును గలిగిన నష్ట మేమి? కార్యకారణశృంఖల యేమైనను చెగిపోయెనా? ఫలసిద్ధి కేదైన వాధ కలిగెనా?

ఉపాకామునందు-నూర్త్యుఁ డొక దాదాపుగ నైదు గడియలకు దూరమున ననఁగ నదిలోఁగాని, పరిశుద్ధ మగు తటాకమునందుఁగాని స్నాన మాచరింపవలయు నని మనకు విధియన్నది. శీతోదకస్నానము నరములకు వింకము, మెదడునకు జలంబు, హృదయశోశమునకు బుట్టి, గర్భశోశమునకు జాతరధి ప్తియుఁ గలుగఁజేయు గలదని నేను జెప్పినంత మాత్రమునఁ బనికిరాదా? మనస్సులోనియాఁగులాట, తొట్టుపాటు, పాపచింత, ఇంద్రియసమృద్ధియు హరింపజేసి, శాంతిపద్ధి యసచ్చింతై ముఖ్యము శీతోదకస్నానము తాత్కాలికముగ నైన మనకు గలిగించునని నేను చెప్పినంతమాత్రమున మీకు సరిపోలేదేమి? శీతోదకస్నానము శరీరశుద్ధికే కాక, శరీరపుష్టికే కాక శరీరలేజమునకే కాక, చిత్తశుద్ధికే జిత్రపుష్టికే జిత్రప్రీతికేగూడ నిదివిమిదఁ బ్రబలసాధన మని నేను మీకు

శరీరమానసిక శాస్త్రమర్యాదానుసారముగా నుపన్యసించిన మాత్రమున మీకు సంతృప్తి కలుగనే కలుగదా? “పంచపంచ ఉపాకాలో” అని నేను సంస్కృతప్రమాణమును బలికినఁగాని చెప్పిన దంతయు వృథాయేనా? పోనిండు. మీయుష్టును; ఉపాకాలస్నానమునకే యట్టికే కలదు. మాధ్యాహ్నికశీతోదకస్నానమున కే కేలేదు. జలాశయములం దుండు నూత్నక్రిమి బాలమంతయు నుపాకాలము జలమందుండక తీరమునకు వచ్చునని యందురు. అప్పుడు జలము బహునిర్మలమై పరమపూతమై బహులేజప్రదమై పాపసంహరణచణమై యుండును. ఆ యుద్ధకమందు ఆ కాలమందు స్నానమొనరించినవారి కెంతయైన ఫలమున్నది. నిలువనీళ్ల గుంటలో మనము స్నానము చేయునప్పుడును, బడిగడియల ప్రాదేశ్మిన పిమ్మట స్నానము చేయునప్పుడైనను, “గంగే మంగళతరంగే” యని స్నానముచేయుదుము. అట్లన్నట్లు కేవలము హాస్యాపదము కాని యొక లువనీళ్లకుంటయే శ్చేయును. కాలమందు జలపరిశుద్ధిని హరించు నూత్నక్రిమిబాల మంతయుఁ గుంటతీరమునకు వచ్చినప్పుడు గంగానదీకుల్యుని రమంతచెప్పవచ్చును. కాశికాక్షేత్రమునొద్ద నున్న గంగను నివ్వవనప్రాత్రములందుఁ జేర్చి భద్రపఱచిన యెడల నెన్నఁటికిని జెడిపోదు. అది యుపాకాలమునందే కాక సర్వకాలములందుఁ గూడ జలపరిశుద్ధి సంచారకమహానూత్నక్రిమిసంహారాభివృద్ధిపూతమై యుండును. వారణాశిక్షేత్రమున నున్న గంగానదిహాత్యమిదియే! అందుచేత నే, గంగాస్నాన మొనరింపవలయు నని నేను జెప్పినంతమాత్రమున మీ మనస్సుల కెక్కదా? “గంగాస్నానమ్ తుంగాపానమ్” అని యొక్క సంస్కృతశ్లోకభాగమును జదివినయెడల మీకు సర్వవిధముల సమంజసముగా నుండునుగాఁబోలు! నాయనలారా! “గంగాస్నానం తుంగాపానం” అని యెవ్వఁడో చెప్పినాడనియే మీరు గంగాస్నానమును జేయుచున్నారా, గంగానదీమహాసహిమమును విని చేయుచున్నారా? గంగానదీ మహాతృప్తియు నెఱిగి యుండియే కవి యాశ్లోకమును వ్రాసి నాఁడు కావునఁ బ్రధాన మగునది కవి వాక్యజ్ఞానమా? గంగానదీ మహాతృప్తిజ్ఞానమా?

నాయనలారా! యథార్థ మేమనఁగ మనకు స్వతంత్ర బుద్ధులు తక్కువ. ఎవఁడైన నొక్కఁడు కాసిందినట్లు తెలిసినఁగాని మనము ప్రపంచవ్యాపారమునఁ బ్రవర్తించునేలేము. కాసనవాక్యములకు, కాసనలకు, బట్టమై బానిసలమై నూరు లోలిది తరములనుండి ప్రవర్తించి యుంటిమి. ఎవ్వఁడో యొక్కఁడాజ్ఞాపింపవలసినది. ఆదాని మనము పోవలసినది. ఇంతే మన బ్రదుకు. పూర్వములే ఇప్పుడుకూడ నంతే. అట్టి యనుచరవృత్తికే జీవకాలమునుండి యలవాటుపడి యుంటిమి. మనస్సునకు నరముల విగిం చేసి? కండల పుష్టి యేది? కాలూదిన నిలకడ యేది? స్వతంత్రచలన మేది? ఏదియు లేదు. ముంగు లాగువాఁడో వెనుకఁ ద్రోయువాఁడో యున్నఁగాని చలన మెక్కడిది? గొల్లవాఁడు ముందు నడచుచున్నంత నేపు మంద యాతని వెంటదించును. అతఁడొగినయెడల నాగును. నిజముగా మన మంతబుద్ధిహీనులమేనా? ఏమో! ఆలాగునఁ గనబడుచున్నది. ఈలాగునఁ గనబడుచున్నది. మనలో ననే కాంగ్లేయ పరీక్షలలో దిగ్విజయపుత్రికల సంపాదించిన వారున్నారు. ఉపన్యాసపీఠముల నిర్మితిగా నిలువఁబడి శార్దూలగర్జనమున జాములలోలిది నెట్టి యెట్టి కలిహంశములచే నైన రాధాంతరపూర్వకము లానర్పఁగలవారున్నారు. ఉపాధ్యాయపీఠముల నలంకరించి లాడితేకు బుడుతలను లోకోపకారక విద్యాపారిణతాసమన్వితరులఁ జేయఁజాలిన మహాధీశాలులున్నారు. న్యాయసభల గాలంబరకవచధారులై కాకిని గ్రద్దను, గ్రద్దను గాకిని జేయఁజాలిన కర్మశతర్కవాగ్ధానినీ మహామంత్రకలాపకలాగరిష్ఠులున్నారు. మహారణ్యమును భేదించి మార్గమును దీసివట్టు పరస్పరాసందర్భ వివిధసాక్షి వచనరచనాప్రచయమునఁ బరమార్థమును దీక్షఁజాలిన ప్రాథమికన్యాసానాసనాధిస్థాతలున్నారు. కోటులకోలఁది రాబడికలుగు గొప్పగొప్ప యాస్థానములందుఁ బరిపూర్ణ రాజ్యతంత్ర నిర్వహణ ప్రబలపాండితీపటిష్ఠులగు ప్రధానులున్నారు. అంగ్లేయ దినపత్రికారాజములఁ జెరిగి చెరిగి చెలఁతేగి చిత్రచిత్ర వ్యాసానున్యాసములఁ జిత్రజల్లుగ వర్షింపఁజాలిన ధారాధర లేఖనీచాలధురంధరులున్నారు. అయిన నేమి? స్వప్రవర్తనమున మాత్రము వీరిలో బాలమంది వివేచనవిధవాభావులై యుండుట వింతలలో వింత.

ఎవ్వఁడో యొక్కఁడనూడియో వచ్చి యుపన్యాసపీఠ మెక్కి సన్యాసపవ్వముగఁ గరమాస్తాక్షి చాలన లీలాకలాపముతో మత్కింతముతో ముష్టిప్రహారములతోఁ జకచక

లాడుచు ఝాంకరించినయెడల మన మెరివిద్యావంతుల మయ్యును వెక వెకలాడుచు వెట్టి మొగములు నై మకీని వాని ననుసరింతుము. ఆయుపన్యాసప్రదాత యిష్టానుసారముగా ఆయుపన్యాసనామధాటి ననుసరించి మనమీసములు పెరుగును. జాట్లు పిలకలేరుగును. జన్మిదములు చిరుకకోయ్యల కెక్కను. మెడపలుపులు కంతమునఁ జిక్కును. సంధ్యావందనము చచ్చును. అర్చానిగ్రహనింద హెచ్చును. కట్టుబట్టలనై (Calicut) చెట్టు (Trousers) అడకమగును. కన్నుల గాజులతో, నోటి సిగరెట్లతో, దలల సీమంతములతో, గాలిజోళ్లతో, జర్నలగ్న బంధములతో, తిలకకూన్యాసములతో, జేతికట్టలతో నెంట్లు, వాసనలలో మీరు పీఠులలో నేమి, నము ద్రవీరమునందేమి, భోజనకాలలందేమి పడుకగడలందేమి నిరంతు శము గ, నిశ్శంకముగ, నిర్భరప్రాచీనాచార్యులై ప్రవర్తించలేదా? ఈ వెట్టి వేసములతో, నీ వీరావేశములతో దేవతార్చనపు గడికి లెట్టిక్ (Latrine) కొట్టునకు భేదమైనఁ దెలియకుండఁ బరవళ్లు త్రొక్కి త్రొక్కి దేశమంతయుఁ బూర్వచారఖండనోపన్యాసములతో విదేశాచారమండన సిద్ధాంతములతో స్వదేశీయ గ్రంథసంహితానిందాఘాతములతో, దదితర గ్రంథసంతతి స్తుతిసాతములతో గగ్గోలు గావించి యల్లాడించిన పిదప-మట్టి యొక్క మహావీరుఁడుపన్యాసపీఠ మెక్కుచున్నాఁడు. పూర్వచారప్రాశస్త్యమును బోధించుచున్నాఁడు. అత్యంతనాగరక తామాహత్యమును వెల్లడించుచున్నాఁడు. శ్రుతిస్మృతిపురాణాదివైదికసారస్వతసమీచీనతను ప్రకటించుచున్నాఁడు! ఓ! మెడపలుపులు నేలఁ బడుచున్నవి. యజ్ఞోపవీతములు భుజముల కెక్కుచున్నవి. నోటఁబడవలసిన కోడిగుడ్డు పెంట వైఁబడుచున్నవి. మూలఁబడిన నర్మదబాణములు కన్నుల నంటుచున్నవి. తోలుపటకాలు నడుములనుండి జాలుచున్నవి. ద్రాక్షమాలలు మెడలచుట్టుఁ జేరుచున్నవి. పెరుగుడు మీసములు గొరుగుడు! మీసములుగా నదృశ్యము లగుచున్నవి. Croh గర్జనలో మాయమైనజాట్టుపిలక మఱల నంతరించుచున్నది. (Hazel line cream) బుడ్లు నేలపగులుచున్నవి. విభూతి పండ్లు దేహమంతట నరుగుచున్నవి. కన్నులపై గాజు లూడుచున్నవి. ఫలములపై బొట్టు ప్రబలుచున్నవి. పంటముల పటాటోపములు పటాపంచలగుచున్నవి. పెద్దరుద్రాక్షయంచు పంచెల బిల్లకచ్చలు వృద్ధియగుచున్నవి. పాదాదిశిరఃపర్యంతము నొక్కటేమార్పు మీలోఁ గలుగుచున్నది. అద్దములైన మిమ్ము గుర్తింపలేకున్నవి. ఆగాలిపాటట్లుండెను. ఈగాలి పాటిట్లున్నది. ముందటిగాలిపాటెట్లుండెనో. ఋతుభేదమైనను బ్రపంచమున కింతసర్వాంగక మగుమార్పు నింతయాకస్మికముగాఁ దీసికొని రాఁజాలదు. మీమనస్సులలో నింతకంటె గందరగోళము జరుగుచున్నది. వానిలో నేవో యక్షరముల వలెనే యంతెలవలెనే యేవియోగుర్తులు పడుచున్నవి. వెంటనే చెఱిగిపోవుచున్నవి. ఏవో కొన్ని బుద్ధుదములు-వింతలంతరంగులు కలవి- లేచుచున్నవి. తలమాపిన వెంటనే ధృష్టము లగుచున్నవి. తగుతుతగుతు మననవి ఏవో-శంపాలతలవంటివి-జఱజఱ పరుగువారుచున్నవి. వెంటనే ద్విగుడికృతగాఢాంధకారభీకర మగుచున్నది. ఆ చీఁకటిలో నేసియో ముక్కు మూలములేనిహోరు వినఁబడుచున్నది. ఇంక బుద్ధిపదార్థమెట్లున్నదా? వట్టి తపతప, లవలవ, కలిగియున్నది. నిలువఁ ద్రొక్కుకొనఁగలపటిమ యొక్కఁడను గలిగియున్నట్లుగపడదు. నాయనలారా! మనదేహమన స్తత్త్వము లెట్లున్నవి. ఇట్లుంటిని మీరుఁ గోపమా? మీలోఁ గొందఱు స్వతంత్రబుద్ధియుక్తులున్నారు. అదిలేనివారిగూర్చియే చెప్పవచ్చును. కోపముగలిగినన్న మీరుబాధించుటకుఁ జేయుప్రయత్నము మీమంక కే త్రిప్తకొని మీకు మీరు మేలొనర్చుకొను నెడలమీ పెద్దలు సంతోషించురు. మీకులజేతలు సంతోషించురు. ఇంతటినుండియైన గాలిజో నాకర్షింపఁబడిన గడ్డిపోచలవలెఁ బరుగెత్తక, నీటిప్రవాహము చే నీడ్యఁబడిన నురుగువలె గొట్టుకొనిపోక, కాలూఁద్యుకొని నిలవఁబడుఁడు. మీబుద్ధులను మీరు స్వేచ్ఛగా నుపయోగించుకొనుఁడు. సంఘసన్ని వేశములందు తుపానుపట్టిననకే - మత ప్రపంచమున భూకంపము గలిగినను సరే-భయపడకుఁడు. ఈ యుష్మెనలు, ఈ యవాంతరప్రళయములు మిమ్ముఁ ద్రోచి వేయఁజాలవు. మీరాత్మస్వరూపులు. ఆ విశ్వాసముతో నిలవఁబడుఁడు. ఈశ్వరప్రసాదితము లగు మీబుద్ధుల నింతటినుండి యైన మీగుపయోగించుకొనుఁడు. మీకు సర్వవిధముల నచ్చినయెడలనే ముందున కడుగుఁడు. అంతే కాని కిచకచలాదును గద్దటిగాని నాశ్రయించి వెన్నాడు కపిగోలాంగూలజాలము వలెఁ బ్రవర్తించుకునరులవలె ప్రవర్తింపుడు. అందునై నాయన

అవలంబించుచున్నందున, గౌరవనీయ వాక్యములందు నిరసనబుద్ధిని గలిగించుచున్నది. నేను జెప్పించుచున్నందున మీ ఆది కాదు కాదు. వారు గౌరవనీయ లగుటవలన వారివాక్యములు గౌరవనీయములు కాదు. వారివాక్యములు గౌరవనీయము లగుటచే వారు గౌరవనీయైరి. అందుచే వారివాక్యములే మనకు బరిష్కారపరిష్కారములు. అది మనకు బాగుగా నచ్చిన గాని యడుగు ముందుకుఁబెట్టెదగదు. మీ బుద్ధులను మీరుపయోగపఱచుకొనుఁ దన చెప్పుచున్నాను గాని మఱియొకటి కాదు. యథార్థవిమర్శముకే కాని Authority కిది దినుము కావు.

అట్టివో సంస్కృత శ్లోకములు తెలుగుపద్యములు Quot చేయలేదనిమీరు నన్ను ధీమంతులై? "విష్ణుశాస్త్రం కల్పయత్ అని శ్రుతిలో నుండుటచేతనే భార్యకు గర్భాధానము చేయవలసివచ్చినదని చెప్పువాఁ డెవ్వఁడైన నున్నాఁడా? మీకెట్లమైనవో, నెన్ని శ్లోకములైనఁ బ్రమాణములుగా వచింపవలసి న దే. ఆర్యావర్తదేశమంతయు నామూలగ్రముగ సంచరించినవాఁడగుటచే ననేకభాషలలో గ్రాంథికజ్ఞానమును సంపాదించినవాఁడను. మీరు శ్రుతులు ప్రమాణములు కావలసియెడల వేదవేదాంగజ్ఞానములేమైన కాలాచార్యుని సాహిత్యమున నవికాడ సమకూడుట కవకాశమున్నది. కాని యొక్కమనవి. సామ్యుపన్యాసములు త్రిమతస్థులు చదువుచున్నారు. వేదమందుఁ బ్రమాణబుద్ధిలేని బ్రహ్మోపాసకులు చదువుచున్నారు. కొంతవఱకే ప్రమాణబుద్ధి యున్న యార్యసామాజికులు చదువుచున్నారు. మన మహమ్మదీయ సోదరులు క్రైస్తవసోదరులు కూడఁ జదువుచున్నారు. వీరిలో నెవరి ప్రమాణకవులు వారికున్నారు. ఎవరి ప్రమాణగ్రంథములు వారికున్నవి. ఎవరి వేదములు వారికున్నవి. "సాదీ" మనకుఁ బ్రమాణము కాకపోవచ్చును. భవభూతి మహమ్మదీయులకుఁ బ్రమాణము కాకపోవచ్చును. కోవాకము మనకు బాగు. భారాను వారికి బాగు ఆశ్చర్యము మన కెక్కువ. Apostles క్రైస్తవులు కెక్కువ బుద్ధుఁడు మనకెక్కువ Moses వారికెక్కువ. కృష్ణుఁడు మనకెక్కువ క్రీస్తువారికెక్కువ. అన్ని దేశముల నుండు నన్ని జాతులవారికిని సమానములగు ప్రకృతిసాక్షుల ననుసరించి పోయినయెడల సమంజసము కాదా? నాయనలారా! ఏదో తప్పుపట్టినఁ గాని పాండిత్యమునకు విరుద్ధనకే క్రికి లోప మని యెంచి దోషములను వెదుకకుండు. ఆలస్యమైనది. తమింపవలెను. ఓమ్ కాంతి క్కాంతి క్కాంతి.

ఆంధ్రుల పరిషత్తులు

పారనంది రామశాస్త్రిగారు

ఆంధ్రభాషాభివృద్ధికై భాషాభిమాను లనేకు లన్నిచోట్లను, పరిషత్తులు, సమాజములు, సభలు, సమితు, లను పేర్లతో మహాజనసమావేశములను గావించు చుండుటయును వినుచును చూచుచునే యున్నారము. అట్టిసభలు రెండు దినములలో, మాడుదినములలో జరుగును. అం దితరవిషయములకొఱకుఁ గొంతకాలము పట్టును. ప్రతివిషయారంభమునను మంగళపద్యములు గీతములు మున్నగు వానితోఁ గొంతకాలము గడపుచు, గ్రంథములెల్లున్నవో, అనువిషయము ఏసభలలోను గానింపదు. కాని గ్రంథములసంఖ్య, పేర్లు, వానినిచ్చిరవారి పేర్లు, గ్రంథాలయస్థలము దానికి సంబంధించిన యితరప్రసంగములు ముఖ్యముగా నెల్లచోట్లను నెక్కువకాలము నాక్రమించును. ఆ మధ్య న నుపాహారములు ప్రసక్తించును అప్పటి కాపూటయైనఁ గాకతప్పుదు. పిమ్మట మఱి ల మంగళ పద్యములతోడను, గీతములతోడను, సభ కూడును. అందు రాజకీయవిషయములు మున్నగు నావశ్యక కృత్యముల చర్చలతోడఁ గొంతకాలము గడచును. ఇట్లొక దినము గడగగా నెప్పుడో సారస్వతమునకుఁ గొంతకాల మేర్పడును. అందు సగమైనను మఱిల మంగళపద్యగీతాదులకుఁ గావలసి యుండును. పిమ్మట నేకరికి దోచినదానిని వారు చెప్పుదురు. నేను జూచినసభలు కొన్నియట్లే జరిగినవి. విషయము సారస్వతము, కోరిక భాషాభివృద్ధి. ఉపన్యాసములు నానావిషయములు, నిబంధనములు వినుటకే కాని, చర్చించుటకుఁ గావు. వేసుకలు ఉపహారములు సభలు ఇట్లున్నవి.

ఇక నాంధ్రసాహిత్యపరిషత్తువారికాగోష్ఠికార్యమును లించి పనిచేయుచున్నట్లువినుచున్నాము. అదినిఘంటు నిర్మాణము. ఇది భాషాపరిజ్ఞానమునకు గొప్ప సాధనమగును. కాని యిట్లు నొక్కటి విచారణీయముగా నున్నది. వాఁడెల్లాలించుచున్నారో తెలియరాదు. నిఘంటువునకు పర్యాయపదములే రూఢారము. అవి యెంతయెక్కువగా దోషింప దాని కంత

గౌరవ మను తలంపుండవచ్చును. కబ్బరత్నాకరము మున్నగు వానిలో నట్లు గానించు చున్నది. నిఘంటువులలో నుదాహరింపఁబడిన పర్యాయపదములకు గ్రంథములలోని యుదాహరణము లాధారములు. వానిలోను నర్థకృత్యముగల వేలువేలు పదములకుంట్లే. రూపభేదము గలవి దొరకుటయే. నిఘంటువుల కెక్కువ యుపకార మయ్యున్నది. రూపనిర్ణయమునకు యతి ప్రాసము లాధారములు. యతిప్రాసములకు కేవల కవు లాధారములుగా నున్నారు. ఎట్లనఁ? అందఱు! అను సర్వపర్యాయముగు దీనికి రూపాంతరములు "అందఱు, అందుఱు, అందొఱు" అనియు నుండునట్లు. వానికి ప్రమాణము లీ కేవల కవులు సంస్కరించిన పాఠములేయట. భారతము-ఆది 5 ఆశ్వాసము|| క|| గిలుపు నెడ-భీమునకునందఱుగిడ్పడఁదొడగిరుద్ధతులు రాజకుతుల్|| అనుదానిలో "ఉ కారవిష్పత్త కారము, ఆ కారవిష్పత్త కారమునకు విశ్రమముకారాదట. ఆ కారణముచే అందఱు! అని యుండవలయునట్లు. అట్టి నన్నయభట్టారకునికేయున్నయెడల నుచ్చారణకే మంగీకరించి "ఉపకారముకొఱకు, ఒకారముఁ బెట్టుకొనుకంటే, అందుఱు, అనియుకారమునే పెట్టుకొనలేదా? లేక "ఉద్ధతులు" అనువోట ఉద్ధతత అనియైన జెప్పుకొనలేదా? ఒకప్పుడు "ఉద్ధతిని రాజకుతుల్" అని పాఠ మున్నప్పుడు అందఱు అనియును పాఠమును మన మంగీకరింపవలయుఁ గదా? ఇట్లే ఉ|| పాండుపుపాలనూనుడగు భాముఁడు, అనియుండ నొప్పుకతప్పదా? నిఘంటువున కిట్టి పర్యాయములు దొరకుటయే లాభమా? ఈవిచార మెవ్వరును జేసినట్లు గానరాదు. ఇంకను ప్రాసవిషయమునఁ గూడ నిట్టి విచిత్రపదము లనేకములు గ్రంథములలోఁ గానించుచున్నవి.

చందస్సులలోను, వ్యాకరణములలోను, వర్ణములకు స్థానములను బట్టి సావర్ణ్యము చెప్పబడి యున్నదిగదా? వ్యాకరణవిషయములు సంధ్యాదులు ఛందోవిషయములు యతి ప్రాసములు. స్థానములన సావర్ణ్యము లేనివానికిని గొన్నిటికి కార్యసిద్ధికొఱకు సావర్ణ్యము కల్పింపఁబడి యున్నది. సంస్కృత చ్ఛందస్సులలో సావర్ణ్యమునకు ప్రయోజనము గానరాదు. ఆంధ్రచ్ఛందస్సులలోఁ జెప్పఁబడినది యతిప్రాసో, ఛందోవిషయకమా? లేక యన్యతరవిషయకమా? అనునది విచక్షణులు విచారించ నర్హమై యున్నది.

ఆంధ్రదేశపు సంస్కృతకవులు:

కొల్లూరి నారాయణశాస్త్రి.

ఈ పండితుఁడు రెండు శతాబ్దములఁ బూర్వము "గోదావరీ" మండలములోని "పేరూరు"నందుండువాడు. ఈతఁడు పూర్వమిహంసాశాస్త్రమునందలి "రాత్రిపీఠికా" ని గ్రంథములు ఉద్గ్రంథములును, దురగగానములు నగుటచేతను, వానినిన్నుండిని గ్రోడీరించి నిధిదర్శనమునకు పేర్కొనఁబడుటకు బాలబోధకునిగునట్లు లీగ్రంథమును రచించెను. నిద్యారణ్యకృత "తైమిరీయశాస్త్రముల" స్తోత్రమునకు; ఇది గద్యరూపము. సంస్కృతసాహిత్యము నలరయకొని పూర్వమిహంస ఆరంభించువారి కిది నుగమమై యుండును. ఈతని తండ్రి "రంగశాస్త్రి" సోమయాజి, తల్లి "లక్ష్మమ్మ" గుంపు "సోమయాజిశాస్త్రి" గ్రంథారంభమున 4 స్తోత్రములు వైకృ, పిక్కు, గురు ప్రార్థనామయములు గ్రంథారంభమున నీ క్రింది విజ్ఞప్తి స్తోత్రమునకు మాత్రము నద్యరూపము. తక్కిన గ్రంథములంతయును గద్యరూపము. గ్రంథాంతమునకొక మిఠి:

స్తోత్ర మశాస్త్రస్మిన్ శ్లోకశ్చేత్
 బహుధాతః ప్రాథమ్యే కృతా వస్యాం |
 అర్చయత దృశం నూత్నైః
 నిందత పరితో ధివందతవా ||

(తా. పూజ్యులకు వస్తువించి చునదితే మునున్నాఁడను (ఓ చతుశ్చలారా) మిమ్ముఁ బ్రార్థించెదను. ఈ కృతి యందు నూత్నవృష్టి సుంపుడు.) ఆటుపిమ్మట పిమ్మటకు సంతోషింపుడు అభిజా నిందింపుడు. గ్రంథాంతమున గద్య యిటులున్నది: "ఇతి కొల్లూరు నారాయణశాస్త్రి కృతా నిధి దర్శనం శంభూర్ణం" అని.

ఇంతకుంటే నిధిదర్శనమున నారాయణశాస్త్రిని గురించి తెలిసికొనఁ దగిన విశేషములు లేవు. కాని యీతని మనుజుడు "సాహిత్యకల్పానుగ్రహ" ని గ్రంథకర్తయై నగు "రాజశేఖర" కవి తనసాహిత్యకల్పానుగ్రహమున "నారాయణ శాస్త్రి" నట్లును నులించియున్నాఁడు.

స్తోత్ర "అశ్వత్థిరామనా పితృకృపితామనాశ్రి
 నారాయణాఖ్య విబుధత్తు తతోబధూ
 యో జై మినే రవరము ర్వికయా (తనీధ
 కృతేవిబంధన మధో విధిదర్శనాఖ్యం |

(తా. ఏ నారాయణశాస్త్రి ఆధరజై మిహంస (తనీధి నొందెనో, "విధిదర్శన మ"ను నిబంధనగ్రంథమున (నానాకో, (బ్రహ్మయొక్క శోధకుటి శోధ గల యా నూ నుత్రాత రంగ శాధ సోమయాజివలనఁ బుట్టెను.)

ఈతని చునిమకుడు: "రాజశేఖర" కవి (క్రి. శ. 1770 సం॥ర ప్రాంతమున "పునా" పేర్చు మాధరావు దర్శనమున జేసినట్లును తనీధియుండుటచే తననిత్రాత యగు నారాయణశాస్త్రి 1870 సం॥ర ప్రార్థికమున నుండునని తలంతును. ఈ కాలమున నాధ్యక్షతమున మిక్కిలి తక్కువగ త్రిదారమున నుండిన పూర్వ మిహంసశా, 17 శతాబ్దమున నాశాస్త్రమునందు గ్రంథములందేయు నమర్చుటకూడ కలర నుటయే విశేషము. మహామహో నాథాశాస్త్రి "నీతల సోమయాజి యజ్ఞ" ను నీ నారాయణశాస్త్రి యు, తెలుగుజేయవారగు పూర్వమిహంసా గ్రంథకర్తలు గాఁ గనఁబడుచున్నాడు. సోమయాజుని గురించియును రాజశేఖరని గురించియును విమర్శ వ్రాసగలరు.

వేండ్ల వేంకటసు బ్రహ్మణ్యశాస్త్రి

జర్మనుల నప్తమరహరములు.
 (బ్రహ్మణ్య, ఆక్టోబరు 15:— విల్లెబెర్లింగును పర్వత ఇల్లుల వ్రాసుచున్నది— నాయుడు లార్డు గాకని, తెల్ల జను ప్రధానమంత్రిని జర్మనుల నప్తమరహరమునూర్చి జరిగిన సంభాషణ విజయవంతముగ జరిగియిచ్చెను. జనీవా మహాసభ మరీ జరుగదు. నప్తమరహరముల సభనాథ జర్మనుల నమాధానము నాలకించి, అందునై నేమి చేయవలయునో ఆ సంగతిని తామే నిర్ణయింపక వివిధ ప్రభుత్వములవారికి తెలియ బరచెదరు. (బ్రహ్మణ్యలో ఇంకిలోనే మరియొకసభ జరుగును

స్టీ మరులు.
 రేవునకు వచ్చినవి.
 చెన్నపురి ఆక్టోబరు 16-న తేది

స్టీములు	ఎక్కడ నుండి వచ్చెను?	తేది	ఎక్కడికి వెళ్లును?	తేది
అమిగెన్ మాన	బెంగళి	8	కలకత్తా	17
మాస్కోవ్	బ్యాంగు కాంక్	6	—	—
తల్లగా	రంగూను	10	రంగూను	16
బంగారా	రంగూను	12	రంగూను	16
క్వాక్ కెత్తు	రేవు	14	అ. నెలరా	17
క్వాక్ మాడ్ నాల్లు	వికర్ పూను	11	కలకత్తా	16
కలూమా	కలకత్తా	15	లండను	16
మిల్లా	మ్యానూను	15	కలకత్తా	17

రాజోపు స్టీమురులు

స్టీములు	ఎక్కడ నుండి వచ్చెను?	తేది	ఎక్కడికి వెళ్లును?	తేది
సలూరా	మ్యానూను	15	కలకత్తా	20
క్వాక్ మాస్కోవ్	వికర్ పూను	15	కలకత్తా	17
క్వాక్ మాస్కోవ్	రేవు	15	కలకత్తా	17
చిరానా	కలకత్తా	15	లండను	17
ఉక్కినా	నానా	16	లండను	18
తాంగ్వా	ప్రెయిలు	17	కలకత్తా	21
సిలూను	ప్రెయిలు	20	ప్రెయిలు	22
చానో	కలకత్తా	20	కలకత్తా	22
ఆప్పిలో	కలకత్తా	20	—	22
మక్లూ	లండను	25	మ్యానూను	27
క్వాక్ మెకంజీ	రేవు	25	కలకత్తా	28
పానా	నానా	25	లండను	16
రిక్కియో	కలకత్తా	14	కలకత్తా	19
ట్రిస్టా	ప్రెయిలు	18	మ్యానూను	26
నెడిడిర్	కలకత్తా	25	ప్రెయిలు	26
జెసిరో	మ్యానూను	25	ఆంధ్రేశు	80
క్వాక్ సింక్లర్	రేవు	25	కలకత్తా	18
బంగా	ఆంధ్రేశు	15	వికర్ పూను	5 వ
క్వాక్ మాస్కోవ్	రేవు	4	కలకత్తా	2 ది
నెసికాంట్	మ్యానూను	30	ఆంధ్రేశు	8 ది

[[ప్రకాశించిన బృహద్రామాయానువాదమును
“అక్షరబ్రహ్మయశోరమ” అనునది “వచనమయ” అనునది
పేర్లతో ప్రాసించి కావ్యగౌరవ భాగము]]

శ్రీరాధుడు కవిత్వమును కానులరానులను మార్చి
కవి. అతఁ డనేకరాజుల నందర్పించి, యనేకధనములను నా
క్రయించి, కృతుల నిచ్చుచు వచ్చెను. కర్ణాటకము మొదట
కటకమునకును కారఁ దెలుఁగని యాస్థానము లేదు. పోవు
నీమ లేదు. జీవయము లేనిమంత్రి లేదు. సప్తసంధానముల
గోడధనములను, రాజులు, మంత్రులు నివేషించి. అందుల
శ్రీరాధునివంజి-ప్రసిద్ధివి-భింతిగలిగి - యనుగ్రహమువా
కఁ గావలెను. భీమభివలతి కిదియింకపోయినను లిట్టి యి
కృతకముల నవకీర్తిపాటనేయింకఁద నానిని యనుగ్రహము
కావలెను. శ్రీరాధుఁడు భాగ్యవంశులతోఁజరిగి విరవచ్చువా
డని వాఁడొకఁడు. కావున భవమిచ్చి యొకకృతి నొక
వారికి నుంభనా. మఁత్రియైపో రాజుచే నుగ్రహర మాత
కిప్పించుట నుంభనా. అందులను కఠిఁ బలువురు కృత
లిమ్మని కొరసాగి. ఇతఁ డుగ్రహరములతోఁజు మంత్ర
కాశ్రీయించి రాజాశ్రీయము నొందుటను మంత్రుల
గృతు లీయలెను. కావున గోదరాజులతోఁ జిమ్మచి
కృతు లానిని కవశరమయ్యెను. పురాణముల నెన్నియని భ
మంఠరికంఠఁగఁగఁడు? అందులనఁ జిమ్మచిమ్మగ్రంథుల భ
మతోఁజే బ్రాయసాగెను. భవమతోఁజే కృతి-కృతులన్న
నయే. కర్మబక్రితలు, కల్పములు పూర్వకవిసమ్మరము
కాకపోయినను నయే- గ్రంథములు కావలెను. అందుల
బురాణములు ఖండములతోనిగి దిగిపోయిన నని చెప్పవచ్చును
నాచన సోమరాధునియొత్తవారికంతయు నందలిమఱుంగు
ప్రబంధమైతి, కల్పము, సౌఖ్యమార్గము, కవనములనీగి, ఇ
శ్రీరాధుడు చూచినాడు. చాకంఠఖండమైనను ఖండకర్
రమల నన్నదని నంఠరించివాడు. రాజుగూడ నేమే పురా
ఖండములఁ బ్రబంధకర్ణనములతో నేల ఖండఖండములు
ప్రాని లోకము నూరింపలేక పోవలె నన కొనివాడు. పూర్
తించినాడు.

శ్రీనాథుడు శిష్టులవమానుండియు ధనార్జన మొనరింపజేసెను. ఈశాంధనాశయే లెలుంగులలోఁ బ్రబంధము పురుగుఁ గారణమైనదని చెప్పవచ్చును. సంస్కృతపురాణములెద్దగుట అందఱులకు దిగినట్లే విష్ణులవమానుండియు నీరంజనము రఱియింపును వచ్చెను. శ్రీనాథుని వాఁద్రవ్యధనాశయో మనకిన్ని గ్రంథము లారిండుఁబ్రాయుటకుఁ గారవచ్చెను. ఇన్ని గ్రంథము లందుటలవసే మన మనేక ర

సమీపిగా వచ్చి పోయినది. అంతయును గూటిగాఁ జే
రఁచియింపితి మరుత్త. రాక్షసిర
మనఁగఁగిమి పాపము. నూత్న యాతనమున
కాలివానాననపు. కలి నొడిచితి
నంతరించెతి నిందు. జగ్గవంబునఁజంతు
హర్ష నైవధకాత్మ. మాంధ్రభావ
ప్రాధనిర్వృతతఁజ. తరిపాతమునఁగొని
యాడితి భీమనా. యాతనమున హిమ

[illegible]

తులసిక బూర్వము నిన్న గంధములు లేకపోతే
 కాని యది పురాణములకంటె బిన్నవైనను బురాణము
 సంప్రదాయము అన్నదే! దత్తమూర్తిచరితమువంటి వచన
 కావ్యములే తేలిక భావంతరికరింపకగా కవ్యకావ్యమును
 వధ మేలకాగూడదు! తానుజదివి యానందించిన నైవధ్య
 నందలి యందినములు తెలుగువాడొక కవులుమూల మే
 చదివి యానందించరాదు! అని శ్రీనాథుడు నైవధ్యము
 చెలిగొందియుండును. ఇది గాక శ్రీనాథుడు శర్యక్య
 క్రుడు. కేకలవృత్తాకరము కృతిమరల్చియు అనువాద
 కాడు. కల్పాటిచీరచక్రమువంటి కేళికావాద్యమును, శ్రీ
 క్రమ, వీధిపాటకములను, బసవమ్మలి నొందు కావ్యముల
 వ్రాయ నిష్ట మున్నాడాయు. కాని స్వరంఠించి యట్టికావ్య
 లనే వ్రాయ సాహసించితే పోయెను. కల్పాటి చీరచక్ర
 పామరులు మెచ్చినను రాజాస్థానములయందుండు వండితు
 మెచ్చక. కనము రారు. పాడుకొని దిచ్చమెత్తకొను విష
 మంటికాంఁడ్రెవిధన మూరిని కీడగలరు? కావున బుర
 సంప్రదాయము అన్న ప్రబంధమలే వ్రాయలేను. నై
 వధ్యము సంస్కృతభాషలోఁ జదిందించి విని రాజులు మంత్రి
 మెచ్చుచుండిరి. దీనిని భావంతరికరించిన నాకీ
 కమ్ము పని యాలేఁడట్లొనర్చెను. పురాణయోగ సమీపము
 నున్నయాలెడు కాఁబహిమను, క్రమామర క్షిని, క్రభువుల
 నును విడువలేక పోయెను. పురాణసంప్రదాయము లేనిగ
 నులు వ్రాయ సాహసించితే పోయెను. ఇతఁడు స్వరం
 కావ్యములు వ్రాయ గల బుద్ధిసూక్ష్మత కలవాడయ్యు, మ
 తుఁడయ్య నూకనసృష్టి నొనర్పలేక పోయెను. ప్రబంధ
 స్థితి బీజములుమూలము నాటఁగలిగెను. ఏకత్వతికావ్యతి
 కే కేళికర్ణనము, పురకర్ణనము, పురమునందలి కేవలబర్ణన
 మూర్త్యందయఁద్రాదయకర్ణనములు అను గల్పించికాడు. భా
 నులఁ బ్రబంధములొకటిఁ దా నెఱుఁగకుండ భవాగర్థ
 ననుసరించి శ్రీనాథుడు దింపికాడు.

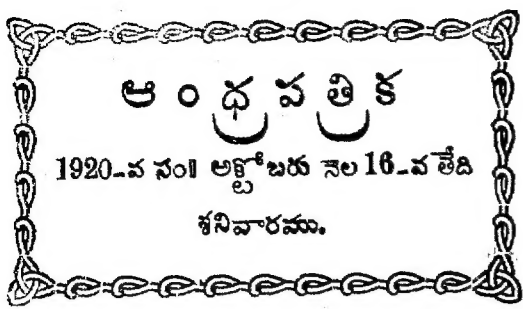
పోయి భారత ప్రాంత కథ మూలకారముగఁ
 గారిదామనినామకృతమున కొంత
 తాత్పర్యము కలిపినట్టి కవితఁ
 గూర్చి గృహిణియు నాత్మకావంతయు॥
 పిమ్మిదన్న ప్రియదాసునికఁగి నేకల వైద్యులభాషణం
 నున్నది నామకృతమున కొంత పోయినది నామకృతమున కొంత

గాచనబోయిన యొత్తరపాదంకము, మఱికి సింగము
 బానకాశీమము, జక్కయి విశ్వమార్గచరితము, అనులామా
 త్త్యుని భోజరాజీమము, వినుకొండ వల్లభరామని శ్రీదాభి
 రామము, గౌరవమర్రి పాశ్చాత్యపాఖ్యానము, దక్షవల్లి
 దుర్గమ్మ నాశితమాపాఖ్యానము, భైరవతనూశ్రీరంగమాహా
 త్యము, కేరవమర్రి కాండబరి మొదలగు గ్రంథములు శం
 క్షాతకాశ్యామంతరములై, పురాణశంకరాచార్యుల గొం
 చెను కొంచెము తదన్యుకొనును, ప్రబంధనిర్మాణమునకుఁ
 బోవకములై విరాజిల్లును ఇందలిశ్రీగ్రంథమును శ్లోకముగఁ
 బ్రబంధననిర్మాణమునకుఁ గారణమయినది యుపాధి యనగును.

ఒక్కటి చూడడు. మనము చూచుచుండగా నాం
నేను వాద్యమునుండిలి భావగీతములవంటివి మనభావమున
కెట్లు వచ్చినది వరిక్షింపుడు. మొదట 'లెన్సిస్ నే', వద్ద
వరు 'మెరీ', కీట్సు వంటివలె ఉన్న గీతములు పాఠశాలలో
విద్యార్థులుగా నుండి చదివెడివి. అది టీచింగ్ పీకముగఁ జదివి
భావముల గ్రహించి యానందించితివి. ఇట్టివి తెలుఁచున లేక
యని భ్రాంతిపడి విచారించితివి. ఉన్న తెలఁబాగుగ నుం
డెడి దని నిట్టూర్పు విడిచితివి. ఆమెలుఁడు లాంగ్లేయులు
రానిచారేఁ జూపించుటజఁ జదివి యర్థము చెప్పితివి. య
భావములనుగ భాషాంతరికరించితివి. కొన్నిటి ననుసరించి
మనదేశగీతాల రచనగునట్లు చేసికొంటివి. ఇప్పుడట్టివ్యవస్థఁ
త్రగితిమల మనయుజవలఁ గీతమాలికలుగా ద్వీపదమాలికలుగా
వ్రాసి మనల నానంద పెట్టుచున్నారు మనభాషలలో కీత
ములు కీర్తనలు మొదలగు భావగీతములు (Lyrics) వ్రాసియే
యున్నారు. కాని వానియందలి రచనము మనపండితు లంకఁ
గా గ్రహించినట్లు కనఁబడదు. అంగ్లేయుల ఉన్న గీతము లన్ని
యు మనకీర్తనలవలెఁ బాడఁదగినవేకాని వద్యములవలెఁ జదు
వదగినవి కావు. అఁగగా వారిభావగీతములు మనకీర్తనలవంటి
పాటలేకాని పద్యములు కావు.

ఇట్లే మనకుఁ దెలియకుండ నాంగ్లము వాద్యమునకుం
రక్తము మనకుఁ గలుగుచున్నట్లే సంస్కృత వాద్యమునకుం
దలి కాద్యముల మనకునలలుటోని! కిగినది. మనపూర్వులను
దాము చదివి గ్రహించి యానందింప పురాణముల రాజులకు
సంస్కృతముననే వినిపించి యర్థము చెప్పిరి. ఇదియే పురాణ
తత్వమైనది. రాజాజ్ఞలే దేశమున రక్షియించిరి. పురాణ
ములు వ్రాయ నోపక గేదికార, పురాణములకంటె సంస్కృత
కాద్యములకుము మనోహరము లనుకొనినకారం సంస్కృత
మధ్యమించునవ్వను నాని మొఱుగు లాంఛ్ఱిలకుఁ బూవు
టకుఁ చదివినవానిని భాషాంతర మొనర్పిరి. ఇది రెండవదకఁ యని
చెప్పవచ్చును.

దూర్వతి సంవత్సర పంచాంగము. శ్రీహదవాది. అనేక
ధర్మకాస్త్ర విషయములు కలవు. 4-కి తెక్కువ పంపము,
గంధర్వస్థూనీ, రాయవరం, (గోదావరి)

ఇంపీరియలిజము : ప్రపంచదుస్థితి

ప్రపంచములో నన్ని భాగములందును పెచ్చు పెరిగిన అశాంతికి, ఇంపీరియలిజమే ముఖ్యకారణమని చెప్పవచ్చును. ఇంపీరియలిజము అన్యదేశములను కబళించుట, అన్యప్రజలపై రాజ్యమేలుట, ప్రజాసామాన్య జేమమును పాటింజక ఏకొలదిమంది లాభముకొరకే నేర్పాలుల జేయుట, మొదలగు వనలక్రింద కరిణమించినది. యూరపు ఖండమునం దిది ఘనీభవించినది. దీనికి ప్రజల సౌఖ్యము, స్వేచ్ఛ లక్ష్యములు గావు. ప్రజలస్వతంత్ర్య మెటుబోయినను, అధికారము, కరిధవము, ప్రపంచాధిపత్యము, దీనికి ముఖ్య లక్ష్యములు. ఇంపీరియలిజము గడ్డకట్టుటచేతనే యూరపులో ప్రపంచయుద్ధము జరుగవలసి వచ్చెను. ఇంపీరియలిజము నవలంబించెడి జాతులన్నియు, ప్రపంచాధిపత్యమును పొందుటచే, వీరిలో వీరికి మనఃస్పర్ధలను పోరాటములును ఉడయింపక మానవు. ఒకరి దురాశ నింకొకరు అడచుటకు సహజముగ బ్రయత్నింతురు. వీరిలో వీరికి కొంతకాలము సంధి గడుతును. ఆ సంధి చిరకాలము మాత్రము నిలువనేరదు. యూరపులో బలముగలజాతులు, జలహీనముగనున్న ప్రాచ్యదేశముల నింతవరకును నంచుకొనుటకు ప్రయత్నము జేసినవి. ఈ ప్రయత్నములో, నన్ని తగాదాలయినను పొడసూపినవి. జర్మనీదేశ మన్నిటినిమించి, బాగ్దాదులైలును నిర్మించి, ఆసియా ఖండమున స్థావర మేర్పరుచుకొన జూచినది. ఇటీవల ముగిసిన సంగ్రామము, జర్మను దురాశ సంతరింపజేసెను. ఇంపీరియలిజము, వెనుకటి సంగ్రామముతో సంతరించునని తలచిన వారియొక లడి యాశలయ్యెను. స్వయంనిర్ణయ మాత్రము గాలి కెగజుకొనడెను. నానారాష్ట్రసంఘము, సంధి నిబంధనలు, ఇదివరకే కలుకుబడి గలిగియున్న జాతుల యధికారమును మరింత ప్రబలజేసెను. మాండేలు లనుచేరుతో, ప్రాచ్యఖండము వివిధ జాతుల యధీనముక్రిందకు వచ్చెను. తురుష్క దేశములు, ఫ్రెంచి, ఇంగ్లీషువారల యధీన మయ్యెను. వీరల సామ్రాజ్యము వెనుకటికన్న గూడ విస్తరించెను.

సంగ్రామమువలన, ఇంపీరియలిజము తగ్గి ప్రపంచస్వేచ్ఛ ఎక్కుడగుటకు మారుగ, ఇంపీరియలిజము మరింతగ విజృంభించెను. దీని కర్మవసాతి మేమి? యూరపియనుజాతుల సామ్రాజ్యము పెరిగినమాట నిజమే. ఆసియాజాతుల స్వతంత్ర్య మొకను క్షీణించినది. ఇంపీరియలిస్టుల కిది లాభకరముగ గాన్పించినను, ఇందలి లాభముకన్న నష్టమే అధికముగ సిద్ధించునని, ప్రస్తుతకరిస్థితులు గోచరింపజేయుచున్నవి. ఇంపీరియలిజమును క్రతి ఘటించుటకు, బాల్కనికము జనించినది. అది దుస్యాయంచే గాక ప్రాన్సు, ఇంగ్లండు, ఇటలీ, జర్మనీ, ఆస్ట్రీయా, మొదలగు యూరపియను దేశములకు గూడ నెగబ్రాకుచు, యూరపుఖండము సంతను కలవరపెట్టుచున్నది. ఇంతటితో నాగక, అశాంతిపూరితమైయున్న మహమ్మదీయ ప్రపంచముతో చేతులగలుపుచున్నది. భారతదేశపు మహమ్మదీయులు నెత్తిన నోరుపెట్టుకొని, తుర్కీ సామ్రాజ్యమును విచ్ఛిన్నము చేయవలదని, యూరపియను జాతులతోను, సంధిసభ వారితోను అనేకభంగుల విన్నవించిరి. కాని వారి విన్నవము లాలకింపబడలేదు. తుర్కీనామమాత్రము గావించబడి, తురుష్క సామ్రాజ్యము విచ్ఛిన్నము చేయబడినది. ఇందుచే మధ్యఆసియా యందలి మహమ్మదీయ క్రవంచము తల్లడిల్లియున్నది. దీనిని సంబంధి జేసి కొని బాల్కని విక్రము విజృంభించ జూచుచున్నారు. ఆసియా యంతయును, యూరపియను స్వార్థకర త్వము మూలమున, కలవరపడుచున్నది. కడచిన సంగ్రామము, కలహబీజములను యూరపునందే పూరిగ దొలగించలేకబోయెను. ఇందుకు దోషుగ ఆసియా ఖండమునం దవి మొలకెత్తి త్వరితముగ బెరుగుచున్నవి. ఇంపీరియలిజము మూలమున, ప్రపంచ మెంత సంక్షోభము జెందుచున్నదో, కనుగొనవచ్చును.

తుర్కీవారల దుష్పరిపాలనము నుండి తప్పించి, సిరియా మెసపొటేమియా ప్రజలకు సౌఖ్య మొన గూర్చి, వానినమ్మతితో కరిపాలించి, త్వరలో నాభాగములను స్వతంత్రరాజ్యములుగ నొప్పుట కేర్పడిన మాండేలు లిప్పుడేరితిన నుచుకొనింప జరుచున్నవి? అరేబియా ప్రజలు తిరుగుబాటు జూపుచున్నటులను, వారి తిరుగుబాటు నడచుటకు హిందూ దేశ పైన్యము లుచుకొనింప జరుచున్నటులను, అనుదినము వార్త లేతెంచుచున్నవి. మాండేలులు, ప్రజల యిష్టము ననుసరించి, విధింపబడవలయు నని, సంధినిశ్చయములు దెలుపుచున్నవి. అరబ్బుల తిరుగుబాటులు చూడ, వారియిష్టము ననుసరించి కరిపాలన జరుగుటలేదని తెల్ల మగుచున్నది. స్వతంత్రరాజ్యముగ నుండవలసిన మెసపొటేమియా, సిరియాలలో, అధికార వర్ధపు కద్దతులను ప్రవేశపెట్టుటచే, కలిగిన ఫలిత మిది యని చెప్పవచ్చును. ఇంపీరియలిస్టులు పిడుగునకును బిజ్జమునకును ఒకటే ముత్రమును ప్రయోగించుచున్నారు. మెసపొటేమి యాలో మాండేలును సమవుటయనిన, హిందూ దేశమును కరిపాలించుటవంటిది గాదని వారికి స్ఫురించుట లేదు. కరాధీనజాతులను పాలించిన విధముననే అరబ్బులనుగూడ పాలించుట, మాండేలు కద్దతిలో జేరదు. మాండేలుకద్దతి యనిన, భూమ్యాక్రమణమునకు మరియొక నామ మని చెప్పినవారి భావినూచన సరియగుచున్నది. కర్జను ప్రభువువంటి ఇంపీరియలిస్టు లీయంత్రమును సమవుచుండ, సంధర్పములు వేరొకవిధముగ నెటుల కరిణమించును? ఇంపీరియలిజమువలన కలిగెడి నష్టము లింత స్పష్టముగ నిదివర కెప్పుడును కనిపించియుండలేదు. ఇంపీరియలిజమునకు గల మేలి మిపూత లన్నియును దొలగిపోయి దాని నిజస్వరూప మిప్పుడు బయల్పడుచున్నది. ఇంపీరియలిజము తొలగిపోయి, దానిస్థానమును స్వయం నిర్ణయవిధాన మాక్రమించుటకు, ప్రపంచము నకు నిజస్థితి గోచరించుట అత్యవసరము.

కాలస్వభావ మట్టిప్రబోధమును గలిగించుచున్నది. ఇంపీరియలిస్టులు గూడ, తమచర్య లెట్టి విషమస్థితిని దెచ్చిపెట్టుచున్నవో కనుగొనుచున్నారు. మధ్య ఆసియా సంఘ సమావేశమునకు, కర్జనుప్రభువు అధ్యక్షత వహించుచు, మధ్య ఆసియా అంతయు ఆందోళనాపూరిత మై యున్న దనియు, క్రొత్తప్రభుత్వములను స్థాపించ ప్రయత్నములు జరుగుచున్న వనియు, అందుచే నూతనసమస్య లనేకము లుడయించుచున్నవనియు, ఈ సమస్యలను కరిష్కరించుటకు హిందూ దేశము భద్రముగ నుండవలయుననియు, మిగిలిన దేశములు శాంతివంతముగ కరిణామము గాంచుటకు మార్గముల సరయవలయుననియు, ఇక ముందునుండయు బ్రిటీషువారు ప్రదేశమును కబళించుటకు బూతుకొనకూడదనియు, మధ్య ఆసియాలో బ్రిటీషు సామ్రాజ్యము నికముం జేమాత్రము విస్తరింప జేయకూడదనియు, మధ్య ఆసియా సింధిరి. అంతు పొంతు లేక, నన్యదేశముల పాత్ర మింది సామ్రాజ్యమును విస్తరింపజేయుట లాభ క్రదముగాదని, ఇన్ని నాల్గకు కర్జనుప్రభువు గూడ గ్రహించెను. మహమ్మదీయుల విన్నవములను ఆంగ్లదేశమంతయు మొదటనే ఆలకించి, తదను గణముగ నడచినదో, ప్రస్తుతవిషమస్థితి యుడయింపక బోయెడిదే. మధ్య ఆసియా యంతయు కలవరపూరితమై యుండకబోయెడిదే. ఆంగ్లోవర్షియను ఒడంబడికను కర్జియా ప్రభుత్వమువారంగీకరింపనిచో, ఆ బాధ్యత వారిపై పనే నిలిచి యుండునని, కర్జనుప్రభువు భయపెట్టుచున్నారు. నానారాష్ట్రసంఘ మొకటి ఏర్పడి, ప్రపంచ శాంతిని రక్షించుటకు బూనియుండ, ఒకదేశము నకును వేరొకదేశమునకును ప్రత్యేక ఒడంబడిక లేక యుండవలయునో, తెలియకున్నది. ఇట్టి ఒడంబడికలు కలతల జెంచుటకు దప్ప కలతల సంతరింపజేయుటకు ఉపయోగపడజాలవు. మరియొక విషయము నేటితంత్రీవార్తలలో గలదు.

కర్జియాలో నింకను బ్రిటీషు పైన్యము బున్నవి. ఇందుకు, ప్రైవాధికారులుగాని, చర్చి హిల్ గారుగాని బాధ్యులుగారినియు, కర్జుగారి కట్టుదలచేతనే అది కర్జియాలో నిలచి యున్నవనియు, యాక్కుమైరు పోస్టు కత్రికకు లండను విలేఖకుడు వ్రాయుచున్నాడు. కర్జనుగారినింకను హిందూ దేశములో దగుల్కొనిన బహదూరు కద్దతి విషవకున్నది. మెసపొటేమియా కరిపాలనముగూర్చి కర్జనుప్రభువు మాయూర ప్రపంగమునే గావించెనుగాని, నూతనస్వర్ధము నవలంబించవలసిన యావశ్యకతను జూపలేదు. ప్రపంచ దుస్థితిగూర్చి తలపోయువారికి, మనము కలవర కడకమానదు. ఇంపీరియలిస్టులుగూడ ఏమియు దోచక, కొట్టుకొను చున్నారు. ప్రస్తుత విషమస్థితి దొలగిపోవలయు ననిన, మార్గ మొక్కటే గలదు. ఇంపీరియలిజమునకు ఆధునిక ప్రపంచమున స్థానములేదు. స్వయంనిర్ణయాధికారమును ప్రతిజాతికిని ప్రసాదించవలెను. నానారాష్ట్రసంఘ మన్నిజాతుల స్వతంత్ర్యమును సంతోషించుటకు గడంగవలయును. చిన్న పెద్ద యరు భేద ముండకూడదు. మహమ్మదీయుల వాంఛలను సంతృప్తి కలుచుటకు తుర్కీ దేశపు సంధినిబంధనలను వెంటనే మార్పుజేయవలయును. కరాధీనదేశములకు వెంటనే స్వతంత్ర్య మొనగవలయును. వివిధ జాతుల కరస్పరసంబంధములను, మంత్రాంగముచే గాక ధర్మముచే నిర్ణయింపవలయును. అన్నిజాతులును ధర్మాచరణమునకు బూతుకొన్నప్పుడు, ఒక జాతి వేరొకజాతిని కరిపాలించుట ప్రపంచాధివృద్ధికి దోహద మొనగదని తేలకనును. ఇంపీరియలిస్టులకు ప్రబోధము గలిగించుటకే, గాంధీ మహాత్ముడు నూతనోద్యమమును ప్రారంభించి యుండెను. ఈయుద్యమము కొనసాగునడల, ప్రపంచదుస్థితి దొలగిపోగలదు. మానవసౌభ్రాతృత్వము స్థిరపడగలదు. ప్రపంచశాంతి శాశ్వతముగ సంరక్షితము గాగలదు.

వనియు, ఈ సమస్యలను కరిష్కరించుటకు హిందూ దేశము భద్రముగ నుండవలయుననియు, మిగిలిన దేశములు శాంతివంతముగ కరిణామము గాంచుటకు మార్గముల సరయవలయుననియు, ఇక ముందునుండయు బ్రిటీషువారు ప్రదేశమును కబళించుటకు బూతుకొనకూడదనియు, మధ్య ఆసియాలో బ్రిటీషు సామ్రాజ్యము నికముం జేమాత్రము విస్తరింప జేయకూడదనియు, మధ్య ఆసియా సింధిరి. అంతు పొంతు లేక, నన్యదేశముల పాత్ర మింది సామ్రాజ్యమును విస్తరింపజేయుట లాభ క్రదముగాదని, ఇన్ని నాల్గకు కర్జనుప్రభువు గూడ గ్రహించెను. మహమ్మదీయుల విన్నవములను ఆంగ్లదేశమంతయు మొదటనే ఆలకించి, తదను గణముగ నడచినదో, ప్రస్తుతవిషమస్థితి యుడయింపక బోయెడిదే. మధ్య ఆసియా యంతయు కలవరపూరితమై యుండకబోయెడిదే. ఆంగ్లోవర్షియను ఒడంబడికను కర్జియా ప్రభుత్వమువారంగీకరింపనిచో, ఆ బాధ్యత వారిపై పనే నిలిచి యుండునని, కర్జనుప్రభువు భయపెట్టుచున్నారు. నానారాష్ట్రసంఘ మొకటి ఏర్పడి, ప్రపంచ శాంతిని రక్షించుటకు బూనియుండ, ఒకదేశము నకును వేరొకదేశమునకును ప్రత్యేక ఒడంబడిక లేక యుండవలయునో, తెలియకున్నది. ఇట్టి ఒడంబడికలు కలతల జెంచుటకు దప్ప కలతల సంతరింపజేయుటకు ఉపయోగపడజాలవు. మరియొక విషయము నేటితంత్రీవార్తలలో గలదు.

కర్జియాలో నింకను బ్రిటీషు పైన్యము బున్నవి. ఇందుకు, ప్రైవాధికారులుగాని, చర్చి హిల్ గారుగాని బాధ్యులుగారినియు, కర్జుగారి కట్టుదలచేతనే అది కర్జియాలో నిలచి యున్నవనియు, యాక్కుమైరు పోస్టు కత్రికకు లండను విలేఖకుడు వ్రాయుచున్నాడు. కర్జనుగారినింకను హిందూ దేశములో దగుల్కొనిన బహదూరు కద్దతి విషవకున్నది. మెసపొటేమియా కరిపాలనముగూర్చి కర్జనుప్రభువు మాయూర ప్రపంగమునే గావించెనుగాని, నూతనస్వర్ధము నవలంబించవలసిన యావశ్యకతను జూపలేదు. ప్రపంచ దుస్థితిగూర్చి తలపోయువారికి, మనము కలవర కడకమానదు. ఇంపీరియలిస్టులుగూడ ఏమియు దోచక, కొట్టుకొను చున్నారు. ప్రస్తుత విషమస్థితి దొలగిపోవలయు ననిన, మార్గ మొక్కటే గలదు. ఇంపీరియలిజమునకు ఆధునిక ప్రపంచమున స్థానములేదు. స్వయంనిర్ణయాధికారమును ప్రతిజాతికిని ప్రసాదించవలెను. నానారాష్ట్రసంఘ మన్నిజాతుల స్వతంత్ర్యమును సంతోషించుటకు గడంగవలయును. చిన్న పెద్ద యరు భేద ముండకూడదు. మహమ్మదీయుల వాంఛలను సంతృప్తి కలుచుటకు తుర్కీ దేశపు సంధినిబంధనలను వెంటనే మార్పుజేయవలయును. కరాధీనదేశములకు వెంటనే స్వతంత్ర్య మొనగవలయును. వివిధ జాతుల కరస్పరసంబంధములను, మంత్రాంగముచే గాక ధర్మముచే నిర్ణయింపవలయును. అన్నిజాతులును ధర్మాచరణమునకు బూతుకొన్నప్పుడు, ఒక జాతి వేరొకజాతిని కరిపాలించుట ప్రపంచాధివృద్ధికి దోహద మొనగదని తేలకనును. ఇంపీరియలిస్టులకు ప్రబోధము గలిగించుటకే, గాంధీ మహాత్ముడు నూతనోద్యమమును ప్రారంభించి యుండెను. ఈయుద్యమము కొనసాగునడల, ప్రపంచదుస్థితి దొలగిపోగలదు. మానవసౌభ్రాతృత్వము స్థిరపడగలదు. ప్రపంచశాంతి శాశ్వతముగ సంరక్షితము గాగలదు.

సీసేటునభ: ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయ తీర్మానము

(-01)-

భాషా ప్రయత్నముగ విశ్వవిద్యాలయములను నెలకొల్పవలయునను, సూత్రమును సీసేటు సభ వారంగీకరించి, ప్రభుత్వమువారి రిట్టి వాంఛను సఫలపరచు గోరవలయునని న్యాయమూర్తి శేష గిరి అయ్యగారు నిన్నటి సీసేటుసభలో నొక తీర్మానము నువహించిరి. దీనికి చివర, ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయమును వెంటనే నిర్మింపవలయునని చేర్చుచు, సి. రామలింగారెడ్డిగారి నొక సవరణ నువహించిరి. ఇందు కనుకూలముగ శేష గిరి అయ్యగారు, శ్రీనివాసశ్యాంపూర్, డి.బి. రామ చంద్రరావుగారు మొదలగువారలు ఆంధ్రవిశ్వ విద్యాలయనిర్మాణ మవసరమని చెలిపిరి. కాని, ఇందరు నోబిలు కళాకళాధ్యక్షు లగు రివరెండు వెగ్గారామారావు మొదలగు వ్యతిరేకముగ మాట్లాడిరి. ఆంధ్రదేశములో ఇంతకాలమునుండియు నివసించుచున్నను, ఆంధ్రుల యాశయము లెవ్వ యో వెగ్గారివంటి ముషరీలు గ్రహింపకాలక, కూకట్ల మండూకములవలె పంచరించుచున్నారు. తుదకీ తీర్మానము సవరణలో గలిసి సీసేటుసభ వారిచే సంగీకరింపబడెను. దేశకరిస్థితులబట్టి ప్రస్తుత తరుణమునందీ తీర్మానము ఆంధ్రులలోనున్న హాము గలిగింపకజోయినను భావల ననుసరించి రాష్ట్రములను విశ్వవిద్యాలయములను నిర్మింప బడవలయునను సిద్ధాంతము ఎల్లరచే నిపుడంగీకరింపబడుచున్నదని గ్రహింపవచ్చును. ఆంధ్రోద్యమము దేశభావల కెక్కుడు ప్రాముఖ్య మొన గిసిది. స్వస్వరూపమును విడిచి, ఏవారియు సభి వృద్ధిగాంచజాలదని, స్పష్టపరచినది. దేశ పునర్నిర్మాణమేవద్దతుల ననుసరించి, జరుగవలయునో, బోధించినది. ఆంధ్రోద్యమము ద్వేష ప్రధాన మని యనుమానించిన ద్రావిడులను నియతము అట్టి దుర్భ్రమలోనుండి విడిపించి, ఆంధ్రోద్యమోదయముకల్ప వారిని గాఢాభిమానుల గావింప గలిగినది. ఆంధ్రోద్యమవచితర కిది విదర్శనము. గాంధీమహాత్ముడు సంకల్పించిన నూతనోద్యమమునకు ఆంధ్రదేశమునందీదివరకే బీజములు నాటబడియున్నవి. స్వభావమీదను, స్వీయ సాంప్రదాయములమీదను ఆంధ్రుల కిది వరకే యభిమాన మేర్పడినది. అట్టిస్థితిలో జాతీయవిద్యనుగూర్చి గాని స్వదేశోద్యమమునుగూర్చి గాని, ప్రబోధము గలిగించి ఏయద్యమ మయినను ఆంధ్రులలో సర్వరమగ వ్యాపించుట వింతలోనిది గాదు. ఆంధ్రోద్యమము నూతననిర్మాణమునకు బునాదుల నేర్పరచినది. ఆంధ్రులలో ప్రబోధము గలిగించినది. ఆంధ్రులభివృద్ధి గాంచుటకు అటంకములు చాలవర కిపుడు దగ్గిపోయినవి. ఆంధ్రులు త్వరితగతినో గమ్యసానము జేరవరకు లకు సందియము లేదు.

శుద్ధస్వదేశసభ: నెల్లూరు

నెల్లూరునందు శుద్ధ స్వదేశ సభ యొకటి స్థాపింపబడి, చురుకుగ పని జేయుచున్నందుల కెంతయు సంతసింపవలయును. గాంధీమహాత్ముని సందేశానుసారముగ, వారి ఆశ్రయమున కిట్లుబడి సిన చతుర్వేదాల వేంకటకృష్ణయ్య ప్రభృతుల ప్రోత్సాహముచే, నిది నెలకొల్పబడినది. ఇందు రాటములలో తయారు జేయబడిన నూలుతో దుప్పట్లు, తుండ్లు, చొక్కాగడ్డలు మొదలగునవి తయారుచేయబడుచున్నవి. ఇట్టి సంఘములు దేశమునందంతటను విరివిగ నెలకొని దేశపు ఆర్థిక దుస్థితిని కాపుగాక!

వింతవార్త

బర్మాలో హెంజెడావద్ద నొక బుద్ధునిశిలా విగ్రహమునకు మనుజులకువలె చిరు చేతులు బోయుచున్నవనియు, విగ్రహ చుట్టూ ప్రభుత్వ ఇటునిటు నూగుచున్న దనియు, వందలకొలది ప్రేక్షకు లా విచిత్రమును జూచుటకు వెడలుచున్నారనియు నేటి తంతివార్తలలో గలదు. ఆత్మక క్తి విజృంభించుచున్న యిక్కలమున రాతివిగ్రహములకు గూడ చైతన్యము గలుగుచున్నది కాబోలు!

డయరునిధి

మార్నింగుపోస్టుకరిక స్థాపించిన డయరు నిధి, 21 వేల సవరణల మొత్తము దాటిపోయెనట! చిసేంటు శ్రీనివాసశాస్త్రి ప్రభృతు లీ విషయమును గుర్తించుట భావ్యము. ఇట్టిస్థితిలో సహకారమువలన ఆత్మగౌరవము నిల్చునేమో వారు చెప్పవలయును.

నెల్లూరుమండల అవసరమహాసభ.

నెల్లూరునందు సమావేశము.

అక్టోబరు 22-వ తేది.

శ్రీమత శ్రీ. పి. వెంకటరామయ్యగారి యజమాన్యమున, నెల్లూరుమండల అవసర మహాసభ, నెల్లూరు పుర మండలమునందు, రాగల శనివారము అక్టోబరు 22 వ తేది ఉదయము 8 గంటలకు సమావేశమగును. శ్రీమత శ్రీకృష్ణరావు రామరెడ్డిగారు ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షులుగను, శ్రీమత డి. అన్నాస్వామి అయ్యగారు కార్యదర్శిగను, నియమింపబడిరి. నెల్లూరుమండలమునందు సహాయ నిరాకరణోద్యమమున వ్యాపించుచుండు ఈ సభ యుద్దేశింపబడినది. శ్రీ నిధుల యందు 8 లక్షలమీద ప్రతి (తరినిధులు, ఉద్యమ కలంబలముల సభ కావాలియనును. (తండ్రి)వార్త

సహాయనిరాకరణము

దక్షిణజిల్లాలు.

తిరుచనాపల్లి అక్టోబరు 11:— సంతకాదిలో నొక గొప్పసభ జరిగె. 8000 మంది హాజరైరి. అందెక్కడమంది కర్షకులు, పంజాబు, కిలాఫత్ విషయములలో న్యాయము జరుగువరక, ఓట్ల నిశ్చయలనని, తత్సంక్షేప వ్యవస్థించిరి. రాతి 8 గంటలకు మధురమండి పి. రాజగోపాలాచారి, దాక్షణ రాజన్ గార్లు విచ్చేసి యువస్థింశిరి 9 గంటలకు సభ ముగిసెను.

పాల్ఘాటు, అక్టోబరు 18:—12 వ తేది (శాక: కాలమునకు పి. రాజగోపాలాచారి, దాక్షణ రాజన్ గార్లు విచ్చేసిరి. బహుదర్శనము జేవాలయ మైదానంలో నొక గొప్ప బహిరంగ సభ జరిగెను. ఎన్. కె రామస్వామి అయ్యగారు కార్యదర్శి త హింశిరి గంధి గారి సిద్ధాంతమున కనుకూలముగా గ్రామములలో చేబ్రాల్లు చేయించుట కొక సంఘ మేర్పరచబడెను. ఎల్. పి. కుబ్జరామయ్యగారు, డి. ఆర్. కృష్ణస్వామియ్యగారు, ఇ. రామస్వామియ్యగారు పి. విశ్వనాథమిస్టర్ గార్లు మున్నగువారు తత్సంఘములో సభ్యులుగా నుండిరి.

కల్లికోట అక్టోబరు 18:—మార్తీయూరవాసాపేట, దాక్షణ రాజన్, పి. రాజగోపాలాచారిగార్లు 18 వ తేది మధ్యాహ్నమునకు విచ్చేసిరి.

నమదతీరమున సామంకాలమున, 5000 మంది, కర్షకులతో నొకసభ గూడెను. హజీదాపూర్ గులేమాన్, రంగిలా, నేట్ గార్ల కర్షకుల హాజరి. సహాయ నిరాకరణోద్యమముయొక్క మార్గోద్దేశము, కార్యక్రమము, సభ్యులు చేయవలసిన విధ్యుక్తధర్మము, నియోజకవర్గమువారి యెదురుదన్న సమస్యలు విపులముగా, తెలియపరచబడెను. అత్యుత్సాహముతో సహకారము లొనరింపబడెను. ప్రైవరరతులు నడిపినను తలచేసిరి కల్లిరి.

అక్టోబరు 18 వ తేదిని అందెనులో "కార్మికలొత్" గొట్టెను 16 పెట్టి అందును.

స్థానిక వార్తలు

:-:-:-

మదరాసు శాసనసభ:—అనేకుల ప్రోత్సాహమునకు నెల్లూరుజిల్లా రాజ్ కిరీతతి నాయకుగారు మదరాసు శాసనసభకు అభ్యర్థులుగ నుండుమని మాకు మరల తెలియజేసి గారు.

సవరణ:— "శ్రీ వెంకటగిరి జమీదార్ రాజాగారికి కిరీతదాతాపురమునకు శ్రీరామచరిత్రాధర్మారాధనానిగారి జమానైకు ఇచ్చి వివాహము చేయించునని నిశ్చయించి యున్నారు అనునంగితి నిశ్చయముగాదని వెంకటగిరిమం. 2 వ తేది వాయుచున్నాడు."

పితాపురము రాజాగారు:—వైశ్యుల సలహాచేతను, ఆశోగ్యులు చెడునను భయముచేతను పితాపురమురాజాగారు స్టేబుకాన్సులు సభ్యులైత్యమును వదలజేసెనున్నాడు. తమకు సాయము గావించుమని వాగ్దానముజేసిన కార్మికులకు రాజాగారు తమకృతజ్ఞతను తెలుపుచున్నాడు.

రాయపేట ఓటర్ల సభ:—రాయపేట ఓటర్ల బహిరంగసభ యానెల 18 వ తేది సోమవారము కాను సాయంకాలము 5-30 గంటలకు ఓటర్లసభ్యులను అత్యుత్కోచింపజేసెను. డి. పి. ఎన్. అయ్యగారుకార్యదర్శి త హింశిరుడు. తత్సంక్షేపమున ఎన్నికల బహిష్కరణను గూర్చి ఆలోచించుడు.

కిలాఫత్ సంఘములు:—ఈ రాజధానిలోనున్న అన్ని సంఘములును, వారి కార్యనిర్వాహణోద్దేశియును జేర్చును, రాజధాని కిలాఫత్ సంఘమునకును, బొంబాయి రాష్ట్రములో, మదగాన్ లోనున్న నెల్లూరు కిలాఫత్ సంఘమునకును ముతకలెనని రాజధాని కిలాఫత్ సంఘ కార్యదర్శులు వ్రాయుచున్నాడు.

హిందూ తిరులాజిలో ఉన్నత పాఠశాల:—ఈ పాఠశాల రాజుర, సంతకటల సభ యానెల 17 వ తేది ఆదివారము కాను సాయంకాలము 4 గంటలకు వై పాఠశాలలో జరుగును. తత్సంక్షేపమున పి. వెంకటాచలయ్యగారు "సంతకటల సంఘ నిర్వాహకత్వకరి"ను గూర్చి మాట్లాడెదరు. సహాయాసాధ్యాయు లొకరు "సంతకటల జాతీయ సంఘము" ను గూర్చి యొక వ్యాసమును చదివెదరు. ఉపాధ్యాయులును సంతకటలను రా ప్రార్థియుని కార్యదర్శులు వ్రాయుచున్నాడు.

చెన్నపురి ఆంధ్రసభ:—నిన్నుక కారణానికి మార్యరావువంతులుగారు సభ్యుల కాతిభ్యు జేసుంగి. వేటి సంహారమునకును తృప్తియొకము మనోహరమగ (తదస్యంక బడెను. ముఖ్యులైన రామకృష్ణయ్యగారు సభ్యులకును నూర్వారావు వంతులుగారికి మదవలలను తెలిపి అనోద్యమ కర్మకరమనియు జాతిమరచిభేద మసర్గమనియు నుడిచిరి. నూర్వారావు వంతులుగారు (తరిమదవలల సర్పించును సభ్యులందరిమనమున సభాభివృద్ధి కల్పించు (తయత్నింక తలెనని సభ్యులను హెచ్చరించిరి. కర్ణాకృష్ణయ్యగారుకార్యదర్శి కృపాచార్యుని ప్రార్థనలను తమతమ ప్రార్థనలనులకు చక్కగా ప్రదర్శించిరి.

కూనూరువార్తలు

కూనూరు, అక్టోబరు 14:— నీలగిరి యుపాధ్యాయుల సభలో రాజున్న సర్వరమగూడె నిలువండి సభను, ముఖ్యులైన ర్మవతో జరపుటవృత్తినిగింపబడెను. నెలవలలో గడుపుటకు, చెన్నపురిలో మంజునకురుట్టిని తదితరదేశములనుండి వచ్చువలకుండిరి, క్రైస్తవసంఘ యొకతీసులు సాకర్యార్థము, భవము గట్టుటకు, ప్రభుత్వము వారు 10000 ల నిచ్చుట కొప్పుకొనిరి. 3 వ రాబట్టి ప్రేక్షిగాను నిన్నటి మధ్యాహ్నమునండి హేదర్ పాఠశాలవద్ద సభ్యులను మొదలుపెట్టిరి. తత్సంక్షేప సామ్యులందరూ మిన్ను విసిగు పాఠశాలలోని నిమ్మజాతుల పిల్లలకు వెళ్లును.

శ్రీచక్రకర్తిగారు 12 వ తేదిని ఆల్వాడ, సభసగరము మహారాజులకు కందర్పకనిశ్చిరి.

మదరాసు అందు సదరక్ మరాటా రైల్వే కంపెనీ, లిమిటెడ్.

(ఇంగ్లాండులో ఇంకాగ్నా రైలు కంపెనీ)

నోటీసు.

ట్రాఫిక్ డిప్యూటీ, (బ్రాడ్ గేజ్) రైల్వే మీద యుండు హెడ్ క్వార్టర్లు ప్లేవనులమార్పులు.

నెం. 1, 3, 4 రు, డిప్యూటీ హెడ్ క్వార్టర్లు మద్రాసు, బెజవాడ, వాల్తేరుల దుండునల్లు ఈ రైల్వే నైడునందు తెలుపబడినది. 1920-వ సంవత్సరము అక్టోబరు నెల 15-వ తారీఖునుండి ఆ ప్రకారము చర్య, బెజవాడ హెడ్ క్వార్టర్లను తీసివేసి, ఇదివరలో యుండిన పైముటేబిలునందు కూడ కొన్ని సవరణలు చేయబడును.

డిప్యూటీ హెడ్

బిట్రగుంటనుండి (బిట్రగుంట చేరక)

విశాఖపట్నము. వార్డు వరకు,

డిప్యూటీ హెడ్ కేవలై, కాకినాడ బ్రాంచీలును, క్వార్టర్లు పేరు: తాడేపల్లె (మిటరు గేజ్) తాడే వాల్తేరు పల్లెట్రాన్ పిప్ప పెద్దు, గుంటూరు

తెనాలి సెక్షను తెరవబడినప్పుడు ఇవన్నియు ఇందులో చేసినవి.

మద్రాసునుండి బెంగుళూరువరకు.

మద్రాసు రాణిపేట బ్రాంచి, కె. జి. ఎఫ్. (రాయపురము) రైల్వే, మద్రాసుబీచినుండి బిట్ర గుంటవరకు ఇందులో చేసినవి.

నోటీసు

తిరుమల తిరుపతి, వగైరా దేవస్థానములలో 1920 జూలై, ఆగష్టు, సెప్టెంబరు నెలలలో రాబడిన బంగారు వగైరా వస్తువులు గుడిగిరి కనువర చినవాటిని, 1920 అక్టోబరు నెల తే 25 ది సోమ వారము వరకు 12 ఘంటలు మొదలుకొని తిరు పతిలో దేవస్థానం ట్రెజరీ ఆఫీసువద్ద ఆదినమున్ను తరువాత యేలం పూర్తి అయ్యేవరకు ప్రతిదినము అదేవేళకు ప్రారంభించి యేలం వేయబడును. యేలములో సవాలు చేయకొరువారు దేవస్థానం కచ్చేరీలో యేలమునకు ముందుగా నఫరు 1 కి రూ 100-0-0 యలు నూరు ధరావత్తు కట్టి యేల ములో సవాలుచేయుటకు అర్హతను పొందవల సినది.

యేలం ఖాయకరచిన విషయమును గురించి శ్రీ విచారణకర్తల వారివల్ల పుత్రర్పు సాదరయిన తేది లాగాయతు 30 దినములలోపల యేలం మొత్తము చెల్లించి లాట్లను పుచ్చుకోవలయును. అట్లు వాయిదాకాలములోపల వైకము చెల్లించి లాట్లు తీసుకొని పొనియెడల వాయిదా మీరిన తేది లాగాయతు వైకం చెల్లించే తేదివరకు దినం 1 కి లాటు 1 కి రూ 2-0-0 లు రెండువంతున జరిమానా చెల్లించి లాట్లు తీసుకొనవలయును.

మూల వివరము : సుమారు మొత్తం.

1. బంగారు దిసా 1 కి రులాలు 80 వంతున 1220 రు॥
2. బంగారువాణ్యములు లాటుగా రఖములు 7
3. వెండిదళాకు 1000 రులాలు వంతున 6370
4. వెండివాణ్యములు లాటుగా రఖములు 3
5. హాల్సిఫాలు రూపాయలు 12840
6. తేగదరూపాయలు 8800
7. తేగదపైసాలు లాటుగా రూపాయలు 390
8. తాగలము లాటుగా కేర 980
9. రాగిదగ్గరాపాల్లల వకలాటుగా కేర 370
10. వస్తువులు వగైరాలు
11. కర్పూరమువగైరా చిల్లరజినిసామానులు

దేవస్థానం ఆఫీసు

సి. దొరసామయ్య

విడుదల-18-10-20

దివాను పేషెంటు.

చీకటివేళలో గంటచూచే వెండిరేపట్టె రేడియం గడియారము

ఈ వెండి రేపట్టె గడియారము కలిగి ధృండుటకు మిక్కిలి అందముగాను మంచి పనితీరుగలిగి సరియైన కళన చూపుచుగాను రాత్రిలందు గంటచూచుటకు రేడియం అను కస్తుపు నమర్చుచు చక్కగా తయారుచేయబడినది. రేడియం వెండి గడియారము కుర్రవతోలు కట్టినో 8-8-0 వైశిక్రయన కనపడదుమందు వెండి స్పింగ్లరా 5 లెట్ గొలుసు ధర 2-0-0

సి. వీ. చెంగల్రాయ నాయుడు, నెం 25, పెరుమాళ్లుగుడి తోట మొదటి ఏథి, 687 సాహుకారు పేట పోస్టు, చండరాజు.

బాలరత్నము, వృద్ధులకు నొక వరప్రసాదము.

మలబద్ధకము పొగట్టి ఆకలిని కలుగజేయుటకును, క్షీణించిన శక్తికల పురుషులకై గలిగించుటకును, వర ముల నడిలిగయు సప్తసకల్యములను మోపుటకును, పాటి లేని కొవడకును.

40 మాత్రలు గల టిక్ 2 కటి కల రూ 1-0-0

రాజనైద్య నారాయణజీ శేకవజీ,

27 వైశాలిబాద్ రోడ్డు, చండ్రాజు.

మదనకామేశ్వరలేహ్యము

యది మిక్కిలి పిశ్యవృద్ధికి, తాకుపుష్టికి, బలమునకు, కలిగించుటలో శ్రేష్టమయినది. మేహము, ఆర్యుష్మము, కాల్స్, కుక్షిష్మము, శరీరము, మొదలగువాటిని హరించి మంచికాంతిని, పిశ్యపిష్టమును, కామమును, యావన సంకోచమును, సంతాపప్రాప్తిని కలిగించు కరకృపాదము— 2 దబ్బిలుచాలు— 20 రు॥ దబ్బి రూ 1-4-0 సి. వీ. చార్ల (కత్తేశము).

జి. వీ. అంతుకం వెని, ఆయుర్వేదసమాజం.

(2878) పెడేరి, నెల్లూరుజిల్లా, (Via) ఒంగోలు

649 నవమకము 1842

బంగారు, వెండి, రత్నములు

నగలును, ఇతర వస్తువులును

వాటిను యిచ్చిన పుచ్చాకొని వైకము ఇవ్వవచ్చును.

ఉమిడి-రామయ్య శెట్టి,

గురుసామి శెట్టి కంపెనీ,

25, వైశాలిబాద్ రోడ్డు, మదరాసు.

సకల వాణ్యముగాను, ప్రాచీనోదయ కరియైన ధర

అతి తయారుచేసి విక్రయించుటకు వుంచబడును. తయారుచేసినవాటిని అతిశ్రద్ధాగా ఆరగింపుచేసి తయారు చేసి ఇవ్వబడును. ఒకసారి ఆరగింపుచేసి సకల తయారు చేసికొన్నవాటి మనకు నమ్మకం తెలిసికొనవచ్చును.

ఆంధ్రోద్యమము

మొదటి యై దాండ్ర మహావనసభలయందలి

సభ్యుల సంఘాభ్యుదయ, సభాభ్యుదయ, యజ్ఞాభ్యుదయము, వారి విక్రమములు, సభా తీర్మానములుగలవు.

కలము 1-8-0. పోస్టేజీతో.

ఆంధ్రోద్యమ కార్యాలయము, 1, రెండుశెట్టిబడి, మదరాసు.

విదేశ తంతివార్తలు

(రైలుకు వజ్రస్థి)

ఆస్ట్రీయాపిరి (తరుణ).

కర్ణాట ప్రభుత్వ గారి యువకల్యణము.

లండను, ఆక్టోబరు 18 — నిర్మలాత్రి సెంట్రలు వీడియను సానైటీలకు సాంవత్సరపు విద్యుదలండనులో జరిగెను. సానైటీల నిర్మాణమును కర్ణాట ప్రభుత్వ గారే యా సమయమున శ్రద్ధాధిపత్యమున నిర్వహించి, కార్నాట ప్రభుత్వ, కాలిఫోర్నియా మహారాజు మొదలగు వారు చాలయండి సభకు వచ్చిరి. కర్ ఆర్థరు హార్డింగ్ గారి బోధనవలన కర్నాట ప్రభుత్వ మిచ్చుచు వచ్చింది. గారిట్లు చెప్పిరి. నెట్లు అనియో యంతయు అంతోశముతో నిండియున్నది. కొంతకర్ణాటకను సేవకురములు కడటి వారు ప్రయత్నించుచున్నారను. క్రొత్తక్రొత్త సమస్యల నన్నిటి కరిష్కరింపఁగ నీ కర్నాటకము. ఈ సమస్య లెట్లు కరిష్కరింపబడునో చాల బాగ్గర్తగా చూడవలయును. వాటికిని హిందూజాతీ సంరక్షణమునకు చాల సంబంధమున్నది. ఆత్మ శ్రమలందు కర్ణాటకు ముఖ్యముగ నెట్లు కాంతిని నెలకొల్పవచ్చునను అంశమునో కర్నాటకాలో చింతించవలసియున్నది. మధ్య ఆసియా ఖండమున బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమును నెలకొల్పవలయున్నది అన్నియు వ్యాపకముగ విధింపబడినందున మనము గ్రహించవలయును. ఇకముందు మనము దేశముల వాగ్మయింపుకొను కర్ణాటకను విండుటకంటె, దేశములను బాగుగ కాంతిని నెలకొల్పవచ్చునను విధింపవలయును. మహావీరులములో దీక్షకల్పముల సేర్పకువలయును. మహావీరులములో కార్యకర్తల నొక గూర్పు బ్రయత్నింపవలయును; ఈపాటు దట్టముగ నుండు సమయమున దండర గలగు తావులను చూడవలయును.

కారణిక దేశములమూర్తి కర్ణాట ప్రభుత్వ గారిట్లు చెప్పిరి.—కారణికముల మనకును చాల స్నేహము కలిగినది. వారిలో స్నేహమును బాగుగ నిర్వహించుట మనము ప్రయత్నించిరిమి. ఒకొక్క దానమున్నయును మనకు చాల కష్టముగ నుండెను. అంగ్లోవెర్మియును సమాధానము పొందవలసినవైకమును కర్ణాటకమును గావించి ముద్దెలిక బడినది. దీని ప్రభుత్వమునందు, గార్ల మెంటువాను అంగ్లోవెర్మియును సని వాగ్గోరి. వారికల విండుట కంగ్లోవెర్మియు సదల వెర్మియులో కాంతిని నెలకొల్పవలయు ప్రభుత్వమునకు మంచివిధానము జరపవలసిందెను. వారికల ప్రభుత్వమునకు సలహాల ప్రకారము సదయకొనక పోవునెడల అట్లునై సంభించుచు నీ వారే బాధ్యులును నుండును. వారిఇకముందు వారికల కర్ణాటకదేశముగ నుండవలయునను ఆ దేశములోనే ప్రభుత్వమునా రిట్లుదేఖించుచున్నారను. పూర్వసాంప్రదాయములకొర మిక్కిలముగనుడ కర్ణాటకముగ నుండగను సదల దాటి సమాధానము చేయవలయునయ్యాపియును దేశముయొక్క సలహా సమాధానముల ప్రకారము సదల మిక్కిలము దానికి లాభకరము.

మెసపటామియా

మెసపటామియానుండి తెలియూ యాకలబ్బుపేరిక యై కొట్టకొని ధామును తెచ్చించుచు సకల మెకనైజ్యము నుంచ గలదని ఎరుకు భావించువారు యుద్ధమునకు నుండున్న ప్రభుత్వకర్తల తొలగించబడుటకున వ్యాపారీ తా రాగ్గలికముగ మెక ప్రభుత్వము సేర్పరచుట కు ట్టి టి టి టి వారు ప్రయత్నించిరి ఆసమయమున మరీ యెర్రభుక్యవారును అపని నిర్వహించుటకు పూనుకొనలేదు. మెసపటామియాలో అరబ్బీప్రభుత్వము సేర్పరచబడినదని నేను విచ్చి సంకతిశేషముగ నెవరినెవరు అపనినిర్వహించుట కిచ్చును నర వెర్మివాక్కు గారచది లిగిరి. అరబ్బీ దేశములో కాంతిని నెలకొల్పగలదని నేను విచ్చినించుచున్నాను. యుద్ధమునకు అరబ్బీయవారి కోరికలు చాల వాక్కులవి. ఇచ్చిరి దిక్కిలిని తొలగించి అరబ్బీప్రభుత్వము కలిగియుండును సంకప్రభుత్వము సేర్పరచబడియెడల నేను చాలాచిరము మెదెదెను. ఆఫ్ఘనీస్తానులో చాల అల్లరిగ నన్నది. బ్రి టిషు వారిని హింసించుటకు అంతకంటె నెక్కువ అసమానుకు సుమింకోకటిలేదు. అయినా ఆఫ్ఘనీస్తాను, బ్రిటిషు దేశముల చాల స్నేహము. ఈ స్నేహమును విడగొట్టుకొనుట ఆఫ్ఘనుల ప్రయత్నించునెడల చాల బాధ కొందెదెను.

ఆక్టోబరు 11 క తెలిసి మిల్లిరాండుగద కర్ణాట మహారాజుగారికి సందర్శన మిచ్చిరి. మహారాజు కరి కర్ణాట రాజుగారికి మదన-18-10-20

Post Box No. 8, Madras.

(ప్రై వాట్సాబ్ లో గొప్పపప్పుడు ఈ పుత్రిక చేరు కూడ నుదహరింప గోరుచున్నారు.)

Central Asian Affairs.

Lord Curzon's Speech.

The Anglo-Persian Question.

(REUTER'S.)

LONDON, October 13.

The annual dinner of the Central Asian Society was held in London last night. Lord Curzon, President of the Society, was in the chair. Lord Carnock, Sir Arthur Hardinge, the Maharajah of Jhalawar, Major-General Sir Edmund and Lady Narrow, Sir Francis Younghusband, Sir R. M. Dane and Lieut. A. C. Yate, were among those present. Replying to the toast of the society, proposed by Sir Arthur Hardinge, Lord Curzon pointed out that the whole of Central Asia was seething with agitation, and burning to establish some new form of Government, presenting a new set of problems. The question for British statesmen was from what angle those problems in their younger development must be viewed. The solutions of these problems depended most upon the security of India, and secondly on how the peaceful evolution of those countries to a happier state could be expedited. They must face the fact, that the expansion of the British Empire in Central Asia was rightly at an end. Lord Curzon declared that our function in future was not to absorb territory, but to give security and to arrange that the evolution to a different, and he hoped a higher state of things should be easy. We must try to make islands in the ocean, peaceful spaces in chaos and landing places in storm.

Our Relations with Persia.

Referring to Persia, Lord Curzon said we had been very closely associated with Persia and we had tried to be good friends to her, which had not always been an easy task. He had not another desire than that the Anglo-Persian agreement, by which he hoped to assure the integrity and independence of Persia, should be ratified by the Persian Government and Parliament, and for months he had been pressing for its submission to the Government and Parliament. If they choose to accept it, and he was bound to say that he thought that in their own interests, the Persians should do so, the Government would use their best efforts to secure for Persia, the chance which the history and spirit of Persia appeared to justify. If the Persians rejected British support and advice, the responsibility would be upon them, but his conception of the future of Persia was a Sovereign independent state, capable of retaining an independent existence in the world, and sustaining the traditions of her past, but at the same time relying on the support of the only great European Power which was in a position to afford it.

Mesopotamia.

With regard to Mesopotamia, nobody could really imagine that any British Government could have any particular interest in spending scores of millions sterling on keeping a garrison in Mesopotamia. Lord Curzon said we desired to fill the gap left by the destruction of the existing form of Government during the war. For the time being the gap had to be filled because there was nobody else to fill it but ourselves. Nobody more sincerely advocated the establishment of an Arab form of administration, in Mesopotamia than he, and Sir Percy Cox had now gone out to assist in carrying on that work. There was no question of painting Mesopotamia red, but of making a stable spot there and redeeming the country from anarchy. He hoped we would succeed. With regard to Arabia, Arabian aspirations and ambitions had been largely aroused by the war. Arabian ambitions as against the Turkish rule had been justly fomented. Great difficulties had occurred owing to the ambitions of other countries, but he would bitterly regret if out of the present welter there did not emerge some form of Arabian unity worthy of the traditions of the past.

There was serious trouble and commotion in Afghanistan. He knew no country in Central Asia where the Bolsheviks had greater hopes of causing us trouble but the interests of Britain and Afghanistan were still identical. It would be a great misfortune for Afghanistan, if she suffered her connection with Britain to be broken.

Kenia Colony.

Invitation to Prince of Wales.

LONDON, October 13.

Sir Owen Philipps, presiding at a dinner in connection with Kenya Colony, announced that a telegram had been sent to the Prince of Wales, "hoping that in the near future you will be able to visit a country where you are assured of a most loyal welcome and the very best of big game shooting." Col. Amery in the course of a speech, emphasised that Kenya Colony had to be regarded as one. He did not think that the differences of tenure under which various parts of the colony were held presented any particular difficulties in Government. Unity of communication had been established, and they were now aiming at unity of research.

Anti-Bolshevik Conspiracies.
Ex-Officer's Effort.

LONDON, October 13.

The sensational rumours which have been current during the past few days regarding anti-Bolshevik outbreaks throughout Russia have not received any confirmation from official sources. It would be wise, therefore, to take them somewhat sceptically at present in view of the previous stories of the impending collapse of the Bolshevik regime. Nevertheless it seems beyond doubt that the Soviet is encountering trouble in Siberia, for, according to a Helsingfors message the Bolshevik paper *Pravda* admits that over a thousand persons have been arrested in various towns in Siberia for complicity in a plot to blow up bridges and railways, kill Communist leaders, and organise peasant revolts. The leaders in the conspiracy are declared to be ex-officers in Kolichak's and Semenov's armies.

Cost of Bread.

LONDON, October 14.

Quarter loaf will be one shilling and four pence in London beginning on October 18th.

Bombay Strike.

No Change in Situation.

Mr. Baptista Explains Nature of Struggle.

(ASSOCIATED PRESS.)

BOMBAY, October 15.

There is no change in the strike situation in the City. The Tramway authorities and the Manager of the Gas Coy. have given ultimatum to their respective employees that if they do not rejoin work before the 18th instant their services will be dispensed with and the vacancies will be permanently filled up. While Tramway strike is partial in traffic department, a small portion of conductors and drivers doing work, over 2000 workshopmen are solid. The Gas Coy's employees also are equally united showing no sign of returning. Addressing a meeting of Postal strikers Mr. Baptista denied that there was any differences amongst the men over the amount of relief money and asserted that the Postal strike would continue for another month or two even if necessary. Mr. Baptista also said that the Government have hardened their hearts and rather than yield to the just demands of the men for enquiry and arbitration into the high cost of living in Bombay and the fixing of living wages they were spending lavishly on extemporised workers and importing men from other provinces at the risk of arousing provincial antagonism and inconveniencing the Bombay Public, all for the sake of prestige. The Government's sole object was to prolong the strike and starve men into submission. Concluding Mr. Baptista said:—"This is not honourable for Government of India. Besides, they must not forget that the day of hunger may turn into the day of anger in heaven's design. The workmen of India are watching. They will not suffer their brethren in Bombay to be starved into submission. It is not right for the Government to use their immense resources merely to coerce you into humiliating submission by starvation. I do not wish to hurt threats but I say that if the Government do not send back their recruits from other provinces or cities or respond to my suggestion of arbitration within a week I shall be compelled to appeal to all postmen in the chief cities of India to strike in sympathy with their brethren in Bombay and I trust all nationalist leaders will render me all possible assistance. It is a struggle for bread and nothing but bread between the poor and the Government. God willing the poor will win."

Tilak Memorial Meeting.

The Sheriff has called a public meeting on the 17th instant in the honour of the late Mr. Tilak's memory.

Railwaymen's Conference.

The first All-India Railwaymen's Conference will be held in Bombay on the 14th, 15th, and 16th of January 1921, with a view to provide a central organisation to enable the railwaymen in India to make known their needs and grievances to the Railway authorities and to get them redressed.

Nomination Results.

The nomination results in Gujarat Districts show that seats in all councils are each being keenly contested there being over six candidates for the two Mahomedan seats in the Gujarat Districts. Loud complaints are being made in the press by responsible persons that the preparation of electoral rolls for the Bombay City at least has been badly done, a number of Fellows of the University, professors of College, a large number of leading European and Indian citizens being omitted from the electoral list though admittedly fully qualified as voters.

The Afghan Delegation.

A Press Communique.

SIMLA, October 15.

A communique says:—"Statements have appeared in a Calcutta Newspaper to the effect that the Afghan Government formally informed the Government of India that an Afghan Mission would arrive in Simla by the 10th October and that the Afghan Government subsequently changed its views and cancelled the despatch of Mission to India. These statements are completely devoid of foundation. Since the return of the Afghan delegates to Kabul after the Mussooree Conference, the Afghan Government have sent to the Government of India no intimation of its desire to send another delegation to India and the conclusions arrived at by the delegates of the two Governments at Mussooree are still under consideration at Kabul. There has so far, as is known, been no sudden change of policy at Kabul and though the overthrow of the Amir of Bokhara following upon that of the Khan of Kiva has doubtless created a painful impression in Afghanistan, there is no reason to suppose that the Afghan Government will strike out any sudden new line of policy."

Rangoon Notes.

RANGOON, October 15.

The newly-formed Burma Hardware Merchants' Association, at its first meeting, passed the following resolution which was sent to the Finance Department, Government of India:—"This Association endorses the views of Calcutta Marwari Chambers and strongly urges the substitution of exchange and the pronouncement of a definite fixed policy. It further prays for a fixed rate which cannot be tampered with or lowered by any combination of exchange banks. Early consideration is solicited as merchant are faced with enormous losses which they can hardly stand. Delay will cause financial crisis."

A retired Burman official issues an appeal to all sections of Burmese public to unite in securing the return of Burman members to the Council of State and three Burman members to the Legislative Assembly, urging the necessity of unity to avoid to the risk of having seats captured by other communities.

The Burman clerk in the D. S. P.'s Office has died after taking pills bought from an alleged itinerant medical practitioner who has been selling them in streets from a motor car. The pills found in the deceased's house are being examined by the Municipal authorities.

The stone image of Buddha at Tharrawaw near Henzada is reported to be perspiring like a human being and sometimes rocking itself to and fro. Hundreds of visitors are arriving and the interest is heightened by the circulation of descriptive hand bills.

The Esher Report.

"Times" Criticism of Committee.

Military Autocracy Condemned.

(REUTER'S.)

LONDON, October 13.

The *Times*, in the course of a leading article, to-day reverts to the Esher reports. The paper complains that the committee exceeded the terms of reference. For example, it contemplated the possibility of an entire change in the control of the military policy of the Empire, and assumed the creation of a staff outside the control of Parliament. The *"Times"* criticises the commission of any mention of the future strength of the army in India, saying that the question of numbers is the very essence of the whole problem. The journal ridicules the theory that the only military opinion to be allowed a hearing should be the Commander-in-Chief, who in effect would be merely the mouthpiece of the chief of the Imperial General Staff. The *Times* expresses the opinion that the majority of the proposals for civilian control of the production and provision of military supplies must be accepted, especially in order to prevent the growth of a military autocracy in India.

German Reparations.

London Conference Successful.

LONDON, October 15.

BRUSSELS:—According to the *Libre Belgique*, the discussions in London between Mr. Lloyd George and the Belgian Premier, M. Delacroix, regarding the German reparations, have successfully concluded. The Geneva conference will not be held, while the Reparations Commission, after hearing the German's explanation of their proposal, will report to the various Governments, instead of arriving at a decision itself. A further Conference will shortly be held in Brussels.

Japan and China.

Grave Situation at Hunchun.

LONDON, October 15.

TOKIO:—The situation on the Korean border, as instanced at Hunchun, is regarded as grave. The Foreign Office declare that it has evidence that some of the attackers were wearing Chinese uniform, and says that if this is conclusively proved, representations will be made to Peking. The Foreign Office adds that the despatch of troops is necessary to clear the country of bandits. On the other hand, according to a Peking message, the Government has issued a mandate expressing surprise at the news of Hunchun, and instructing the provincial authorities to send military to restore order and protect foreigners.

Seamen Strike.

Dublin Mayor's Appeal.

LONDON, October 14.

The Seamen and firemen who are striking in Dublin have responded to the appeal of the Lord Mayor of Dublin immediately to resume work without prejudice to their claim.

General Wrangel's Successes.

Red Munition Factory Blown Up.

LONDON, October 14.

A wireless message from General Wrangel's headquarters chronicles the continuance of successful operations, particularly in Alexandrovsk district where the Dnieper has been forced. Three regiments have been captured and the Red munition factory containing 50,000 shells blown up.

British Troops in Persia.

Responsibility for Retention.

LONDON, October 7.

According to the London correspondent of the *Yorkshire Post* neither the military authorities nor Mr. Churchill is responsible for the retention of British forces in Persia. Their withdrawal would simplify the whole military problem in Mesopotamia by abolishing a long line of communications, thus rendering possible a greater concentration on the Tigris and Euphrates. But Lord Curzon insists on their remaining in Persia.—(C. & M. Gazette.)

Relief of Samawah.

LONDON, October 14.

BAGHDAD:—On the night of the 12th and 13th a returning column halted two miles from the Samawah station. Stubborn opposition was encountered on the 13th. The enemy left several dead on the ground. Samawah was entered and relieved on the morning of 14th.

ITEMS IN BRIEF.

The death is announced of Colonel H. S. Massy.

The *Morning Post* Dyer Fund now exceeds 21,000 sterling.

The death is announced of the Evangelist, Charles McCallon Alexander.

It is announced that the Jockey Donoghue has definitely decided not to go to India.

The Maharajah of Kapurthala was received by M. Millerand on October 11th, being presented by Lord Derby. M. Millerand returned the call on October 12th.

BERLIN:—The *Norddeutsche Allgemeine Zeitung* states that the Persian Government has granted a pension to the widow of Her Wustrow, late German Consul at Tabriz who fell in the loyal discharge of his duty.

ధీర్జీవా శంకరా నివారణము:— రాష్ట్రీయ శ్రమశ్రమ
 మహాదేవ యా శ్రీమదేవ శంకరమహాదేవ అందరికి తెలియజేయు
 నుండి ధీర్జీవా శంకరమహాదేవ అందరికి తెలియజేయు
 లకు యాదానాంకము ప్రకటించబడినది. ధీర్జీవా శంకరమహాదేవ
 వుండినానాంకము గర్భవారములు ఒక అవరణగోడకట్టు
 కును నిర్మయించుటకు నుండినానాంకము
 ఆచారమును కారణమయ్యెను. ఇదివరకును పాత
 గోడ పరిపూర్ణముగా అవరణమును యెత్తుట ఒక కొత్త
 గోడకట్టుకును అనిపించెను. ఈ ఉద్దేశమునకు భారత
 సామ్రాజ్య గారు ఒప్పుకొనిరి. ఆగోడకట్టుకును తగినమాత్ర
 ములను భిక్షువులకు పాత గోడకట్టుకును నిర్మించు
 టకు అనుమతము కూలి దివాన్ గారియగుటకును యేర్పాటు
 చేయబడినది. ఆగోడకట్టుకు అభ్యంతరము పెట్టబడినది. దానికి
 రెండు కారణములు చెప్పిరి. మొదటి కారణము శ్రీరామకట్టు
 భావనగోడ పాతగోడయొక్క కట్టుకును ద్వైతమునుండి
 రనియు రెండవది శ్రీరామగోడ కట్టుకును పాతగోడ కట్టుకు
 కొట్టుకును చెప్పిరి. ఈ రెండు మాటలతోను యెంత
 మౌనమునా వాస్తవమునను యీ అంశముల శ్రమశ్రమ
 వారు తాము దివాన్ గారికి నుండినానాంకము
 చేయించెను. శ్రమశ్రమగారు ఆచారముయొక్క ప్రామాణ్య
 నెక్కువలకు కన్నీటిని కుప్పి భారత దివాన్ గారి కద్ద
 ముండియు అప్పువరకు నుండియు ప్రతినిధివలకును కుప్పి
 ఆచారమును తగిన కేసులను కుప్పివలకును
 భారత దివాన్ గారు శ్రీరామగోడగోడ తగిన కట్టుకును
 యెడల వారముచేయుటకు కర్మకర్మకును.

Suryarowpeta, Cocanada.

M. R. BENEFIT & Co.,
Suryarowpeta, Cochin

ఆల్ ఇండియా స్టోర్స్ లిమిటెడ్.

ALL INDIA STORES Ltd.

ఉద్దేశ్యములు : హిందూ దేశము విద్య, వృత్తిములు వృద్ధిజేయుట.

మూలధనము రూ 20,00,000 లు, వాటా ఒకటికి రూ 50 లు,

రూ 10 లు దరఖాస్తుతోను, తక్కినది దఫాలుపారిగాను చెల్లించవలెను.

మహాత్మా గాంధీ గారి కొమారునియొక్క

విద్యావ్యయము క్రింద కలకత్తాలోను, ఇరవైవలలోను తెలుపబడును.

(ప్రాప్తమైనట్లు, వివరములను దశచేసి ఈదిగువ విభాగమునకు ప్రాసరింపజేయవలెను)

మేనేజర్: హెచ్. ఎమ్. గాంధీ అండుకో,

మేనేజింగు ఏజెంట్లు,

నెం 22, అమర్తల్లా వీధి, కలకత్తా.

Messrs H. M. GANDHI & Co,

Managing Agents,

No. 22, Amartalla Street, Calcutta.

Telephone : No. 291.

Tel. Address : "ALL SILKS"

ESTD., 1860.

Dhanamal Chellaram.

Silk House.

WHOLESALE AND RETAIL.

DEALER IN

Japanese, Chinese, Indian & English, Silks, for Saris, Peticots,

Jackets Etc. Etc.

Gent's Silk, Suiting, also English Woollen and Cotton Goods.

No. 46, Rattan Bazaar Road, G. T. Madras.

స్వర్ణరత్నా కరము! స్వర్ణరత్నా కరము!! స్వర్ణరత్నా కరము!!!

అయ్యర్వేదభాస్కర స్వర్ణరత్నా కరముల కుమారులైన ఆరముఖ వండితులవారే తయారుచేయుబడినది. ఈ క్రింద తెలుగు బడిన వ్యాధులకు ఇది అమోఘమైనబోషధము. కోరికనే వేస వేలు యొక్కతాళక్రిమిలు యివ్వబడియున్నవి.

ఈ బోషధము మేలు, ఉబ్బనము, అతియూతము, కష్టము, దిట్టపిండి, మూలము, వృద్ధి, పుకలవారములు, వంట, పిత్త కోక, గర్భాశయవ్యాధులు, చర్మవ్యాధులు, అజీర్ణము మొదలగునట్టి వ్యాధులకు సంచవిధిగా వుపయోగము. సకలవిధములైన శీతల కంటి వ్యాధులు మా వలన విపుక జాగుచేయబడును.

భాస్కర అండు సక్రసు,

195, బంకశాలవీధి, హోస్టల్వాక్కు నెం. 131, మద్రాసు.

ఇది తెలుగు "భాస్కర" పదము.

Make a Note it.

NOT ON SCAPS OF PAPER

But on the Tablet of Your

Memory

THAT

The Brectruss, manufactured by Messrs. Huston Bros. Co/-of Chicago, U.S.A.; and priced at Rupees Fifteen only only, P. and P. Charges extra, is the only best cure in the world for Impotency, Functional weakness and lack of virility. It is a purely Nature cure, and does away with all internal and external Medicines, and aphrodisiacs, which to say the least, are all bores, but not cures. It is a specialist in it self, and worth it weight in gold. The world renowned Dr. Bier's Hyparaemic Treatment is its basic principle. Detailed Booklet, "Life After Death", telling all about it, free on application for Brectruss (A.P.) Sole Agency in the East, Bataia (India).

ఆంధ్రదేశము :
నహాయనిరాకరణము.

వేటపాలెము

18-10-20 తేది బుధవారం రోజున క్రియంత మండలము వెంకటసరసింహాచార్యులుగారు, క్రియంత వారసుని వేటపాలెమునకు వచ్చి, క్రియంత మండలమునందున్న వేటపాలెముగారి, క్రియంత రోజున వెంకటాచార్యులుగారు మామేటి పాత్రులగునను దయచేసివారు. సాంకేతికంగా గంటలకు పెద్ద బజారులో నొక గొప్ప మహాజనసభ జరుపబడినది. క్రియారము మహాత్మ్య గంధిమహాశయినీ జీవితమును గురించినను సత్య గ్రహ, సహాయనిరాకరణోద్యమములను గురించినను అవసర విపులముగను, సామర్థ్యముతోను నుత్సాహమునందిరి. గాంధీమహాత్ముని సహాయనిరాకరణోద్యమ అంతర్వ్యులకు పామరజనుల తీర్మానించినారు. నేడు వారాననననన అధ్యక్షింపించిన దయచేసివారు.

పూటకూడు వెంకటసుబ్బారావుశ్రేష్ఠి.

రాజమండ్రి వర్తకులసభ

అమావాస్య మంగళవారము 12 వ తేది : పునమండలమున రాజమండ్రి వర్తకుల సంఘము వర్తకుల మహా సభయొకటి జరిగెను. వాటిసభ కనేగలు వర్తకులను, పాదమున, విద్యార్థులను చాదాపు 400 ల మందికలకు విచ్చేసిరి. కందుల వీరరాఘవస్వామి వారుగారు అగ్రాసనాధిపత్యము వహించిరి. అగ్రాసనాధిపత్యము వహించిన వారుగారు రాజకీయవిషయములలో వర్తకుల ముఖ్యముగ పాల్గొనవలసి యున్నదనియు, మన ప్రభుత్వమువారు మాడ తెలుపుచున్నది వర్తకులమహాసభ యొక్క తీరునకు వచ్చి రాజ్యమును సంపాదించి రనియు చెప్పిరి. అటుపిమ్మట పంజాబు వర్తకులను గురించి రహస్యము గంటున్నవరకు చాక్రరు బ్రహ్మ, వ్యోమకలకు బ్రహ్మస్వామిగారు గంధీరోషస్వామిని దీసిరి. పిమ్మట బ్రహ్మకలకు తిలకదుర్తి. క్రియారసింహులుగారు భిక్షాభక్తు సమస్యనుగురించి యుత్సాహించిరి. పిమ్మట సమూహి. గోపాలరావుగారు రను వైఖ్యము ఈ పురమునందలి వైఖ్యము. కాననిర్యాణ సభాభ్యర్థులకు కలకత్తా అత్యంతతీయ మహాసభా సహాయనిరాకరణతీర్మానము సమకండి చొట్ట పిలువబడదని తీర్మానించుచున్నారని, అను తీర్మానము సమకండించిరి. శ్రీగుండ్ల వీరభద్రస్వామిగారు దానిని ఆమోదించిరి. శ్రీ అరస ఆదివారాయణగారు దానిని సమకండిరి. అంతటితో సభముగిరి. మా పురమునందలి వైఖ్యభిమానులుగూడ సమకండితుల దగ్గర చాక్రరముతో బనిచేయుట ప్రశంసనీయము.

ఒక విలేఖకుడు.

క్రితేపులైన వైఖ్యరత్న వండిత దివి. గోపాలాచార్యులుగారి మరణానంతరము వాటి మహాసభ సోదరులు బంధువర్తకులు అందరను చెప్పి పురికి ది యచ్చుకు వచ్చివారి ఉత్తరము లన్నియు శ్రీ వైఖానసాశ్రమిని సమకండివారి బంధుస్థానమును మాబ్బువారసపురము (బందరు) నందలి వారి శ్యామలమునందు విద్యుక్తము వహించిరి. వారి దగ్గరనున్న మొదలు కర్మ అంశముగురించును వారియెడల గల భక్తిచే కృష్ణాజ్ఞానమునందు తమ గ్రామములనుండి మరీధులగు బంధువులు విద్యాంశము విచ్చేసి కార్యము వైఖానసాచార్యులగునట్లుగాంచిరి—అగ్నిహోత్రం విజయసారధి.

వారాంతరం గ్రామమునందలి కలలు అంగళ్లకు గ్రామము వెంకట మంచలసరింపిగా కోరినంతలో కలెక్కరు గంటిగారు విచారింపి అట్లు పుత్రత్వము గావించినను, మరొక కలెక్కరుగారు సదన ఆర్థమును రద్దుపరిపించినను గ్రామము వెంకటనే పునమట్టు చేసి ప్రభుత్వమువారి కోరికను ఈనెల 11 తేదిని పాదము సభగాంచిరి తీర్మానములు గావించియుండిరి.

రాజధాని కిలాఫత్ సంఘమువారి ప్రకటన. రాజున్న ముగిసిపోయెను కలలో, ఓట్లమిచ్చి విషయమున కలకత్తా సభలో, బరిస సహాయ విరాకరణ తీర్మానము వర్తించునా? యని 24 బోడివిజన్ (వి.ఎల్.వి.వి.జన్) పేరునకు అడుగుచున్నాడు. కాంగ్రెసు తీర్మానము ముగిసిపోయెను కలకు అన్యాయంచదు. భాసీం ఆలీగారి సెన్సుకోనుకునలను కాంగ్రెసు తీర్మానమునకు స్వతిలేకముగా, నుండినటులభాసింకు జనదు.

(2292)

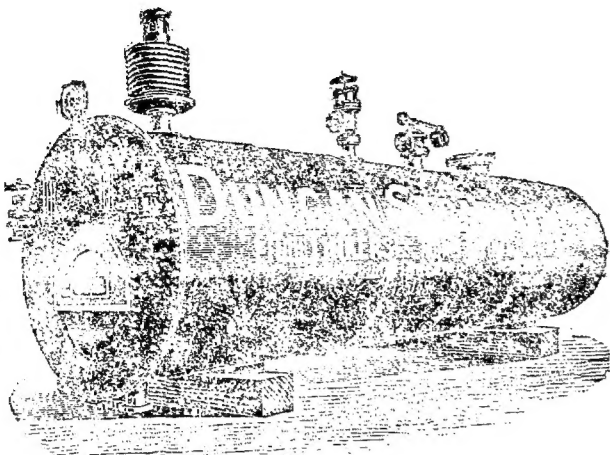
నెత్తారు

అంతర్జాతీయ సమావేశం, 157, పాఠశాల, మద్రాసు.

DUNCAN STRATTON & Co.

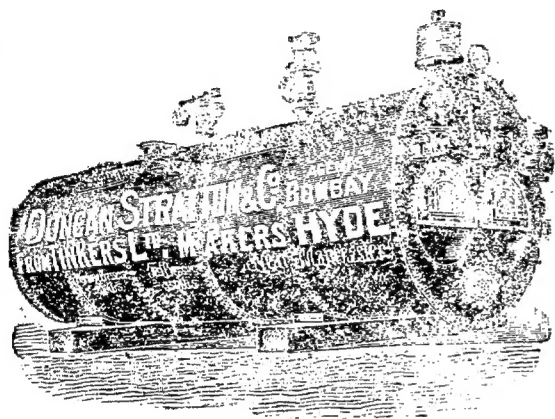
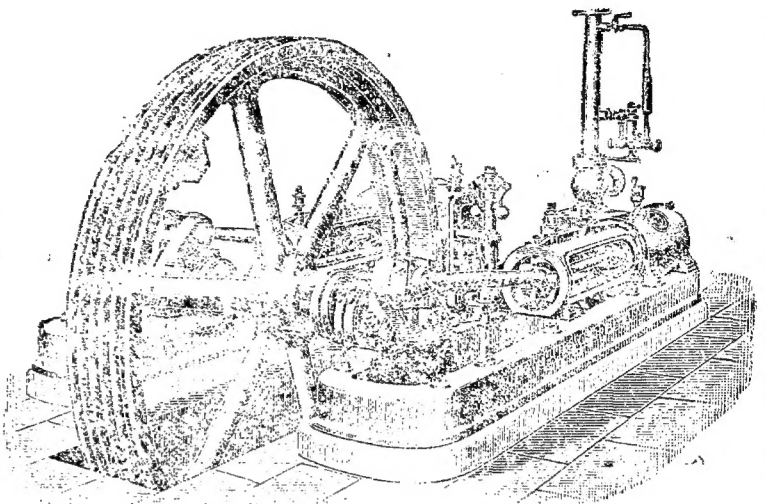
డన్ కన్ స్ట్రాటన్ అండ్ కో.

ఎంజనీర్లు, మెషినరీ ఇంజనీర్లు, 9 మెరయిన్ పీథి, బొంబాయి.

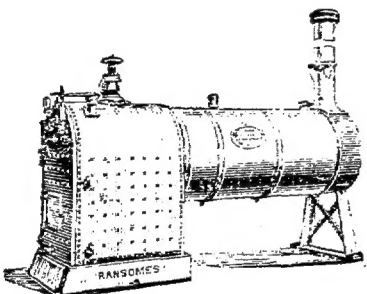
హైడ్రాస్టాటిక్ కార్క్ టెస్ట్ బాయిల్.

పొడవు 10 అడుగులు
తెలియ 22 అడుగులు వర
కంటము - 25 అడుగులు
4 అ. తెలియ 6 అ. 6 అ. వర
వరకు యొందును.
ప్రీ-బెల్లింగు ప్రెసురు
80 పౌండు పెరులు
160 పౌండు పెరులు.

హైడ్రాస్టాటిక్ లాంకాషైర్ బాయిల్.
పొడవు 20 అ. తెలియ 32 అ. వరకు వును.

డయామీటరు 6 అ. 6 అ. వరకు వును.
ప్రీ-బెల్లింగు ప్రెసురు 100 పౌండు వరకు వును.

లాంకాషైర్ మల్టిప్లయర్ బాయిల్.
ప్రీ-బెల్లింగు ప్రెసురు 80 పౌండు వరకు వును.
100 పౌండు, 120 పౌండు, 150 పౌండు వరకు వును.

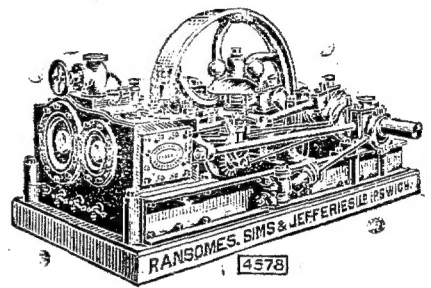

ప్రీ-బెల్లింగు ప్రెసురు 80 పౌండు వరకు వును.
100 పౌండు వరకు వును.

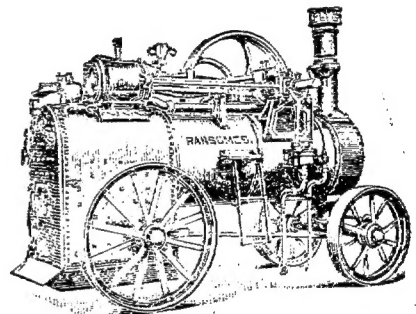
ఈ క్రింద తెలుగులోని వాటిని
సవరించి చెబుదుము.

హైడ్రాస్టాటిక్ మెషిన్, హైడ్రాస్టాటిక్
హైడ్రాస్టాటిక్ మెషిన్ ప్రెసురు
హైడ్రాస్టాటిక్ మెషిన్ ప్రెసురు
హైడ్రాస్టాటిక్ మెషిన్ ప్రెసురు
అన్నిరకముల స్టీమ్ ఎంజిన్లు
అన్నిరకముల స్టీమ్ బాయిల్లు
కార్క్ టెస్ట్ మిల్లింగు మెషిన్
నూనెమిల్లు మెషిన్
మంచుపైకి మెషిన్ ప్రామాణిక
కర్మ విద్యుత్తు మెషిన్ వాటి
అన్నిరకముల పంపింగు మెషిన్లు
కాగితము, పత్తాపాత్ర సుంకముల కొరములు
కాగిత నూనె ముద్రలు ఆయిల్ ఎంజిన్లు
ఎలక్ట్రిక్ లైటింగు (ప్లాన్) కొరములు
కేరూ మర్కసాపు కొరములు
స్టీమ్ మెషిన్లు, కమ్మింగులు, వేరెస్టెజు
కార్క్ టెస్ట్ ఆండు కార్కు టెస్ట్ ఫుల్లింగు.
కరయరా అన్నిరకముల సామానులు.

సెడ్ బెనెడ్ కాంపాండు
హైడ్రాస్టాటిక్ ఎంజిన్లు.
(కాన్స్ట్రక్షన్ మెషిన్లలో పోటీకి వున్నది.)
ఇంజిన్లలో సింగిల్ సిలిండరు ఎంజిన్లు కూడా వున్నవి.

హైడ్రాస్టాటిక్ కాంపాండు ఎంజిన్లు.

పోర్టబుల్ స్టీమ్ ఎంజిన్లు.
సింగిల్ సింగిల్, డబుల్ సిలిండరులు.
స్టీమ్ ప్రెసురు 20 పౌండు వరకు.
కాంపాండు - హై, లో, మెషిన్ సిలిండరు.
స్టీమ్ ప్రెసురు 150 పౌండు వరకు.

వివరములకు, ధరలకు బొంబాయిలో యుండు డన్ కన్ స్ట్రాటన్ కంపెనీ కై నను లేక
బెజవాడ (కృష్ణాజిల్లా)లో యుండు ఇంగ్లీషు స్టాల్పు ఇంజనీర్లు కంపెనీ ప్రాప్రెటరు గారైన
మానేపల్లి బాపనయ్యగారి కైనను వ్రాయవలెను.

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు దివ్యామృతము.

దగ్గు, కైల్యము, నశిశము, రొమ్మనశిశము, తలనొప్పి, వాయువునొప్పులు, పొట్టు,
తెలుగులు, బిళ్లలు మొదలగు నొప్పులకు దివ్యామృతము.
చక్కని దివ్యమో సహా తెల దూ. 0-10-0; డబ్బా 1-5 రూ 5-12-0. పోస్టుఖర్చులు జేయ.

అమృతాంజనం డిపో, } 100, ఫ్రేరిరోడ్డు, బొంబాయి,
6, తంబుశెట్టి వీధి, మదరాసు.

